

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE (EU) 2016/1208

z dne 23. decembra 2015

o državni pomoči, ki jo je Italija dodelila banki Tercas (zadeva SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN))

(notificirano pod dokumentarno številko C(2015) 9526)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z zgoraj navedenima določbama ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Komisija je na podlagi poročanja medijev ter informacij na spletnem mestu banke Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA in italijanskega sistema jamstva za vloge Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi (v nadaljnjem besedilu: FITD ali sklad) ugotovila, da je FITD sprejel ukrepe za podporo banki.
- (2) Komisija je 8. avgusta in 10. oktobra 2014 zaprosila Italijo za informacije, Italija pa je odgovorila 16. septembra in 14. novembra 2014.
- (3) Komisija je z dopisom z dne 27. februarja 2015 (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) Italijo obvestila o svoji odločitvi, da začne postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Pogodba) z zvezi s pomočjo.
- (4) Sklep o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* 24. aprila 2015 ⁽²⁾. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi s pomočjo.
- (5) Komisija je pripombe Italije prejela 2. aprila 2015.

⁽¹⁾ UL C 136, 24.4.2015, str. 17.

⁽²⁾ Glej sprotno opombo 1.

- (6) 22. maja 2015 je prejela pripombe dveh zainteresiranih strani, tj. Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA in Banca Popolare di Bari SCpA (v nadaljnjem besedilu: BPB).
- (7) Istega dne je prejela pripombe FITD in italijanske centralne banke Banca d'Italia.
- (8) Komisija je 9. junija 2015 navedene pripombe posredovala Italiji in ji dala možnost, da odgovori nanje. Italija je Komisijo obvestila, da nima komentarjev v zvezi s pripombami.
- (9) 13. avgusta in 17. septembra 2015 sta bila opravljena sestanka z Italijo in zainteresiranimi stranmi. Italija je tam nadalje pojasnila argumente, ki jih je navedla v prejšnjih uradnih sporočilih.

2. OZADJE

2.1. Tercas

- (10) Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA je holding bančne skupine (v nadaljnjem besedilu: Tercas), ki deluje zlasti v deželi Abruci. Ob koncu leta 2011 je bila glavna delničarka holdinga fundacija Fondazione Tercas, ki je takrat imela 65-odstotni delež.
- (11) Ob koncu leta 2011 je Tercas vključevala regionalno banko Banca Caripe SpA (v nadaljnjem besedilu: Caripe), ki deluje predvsem v deželi Abruci in katere 90-odstotni delež je Tercas pridobila ob koncu leta 2010 ter ga konsolidirala v svojih računovodskih poročilih. Tercas je imela 50 milijonov EUR kapitala in 311 milijonov EUR rezerv.
- (12) Prav tako ob koncu leta 2011 je konsolidirana bilančna vsota Tercas znašala 5,3 milijarde EUR, neto posojila strankam 4,5 milijarde EUR, vloge strank pa 2,7 milijarde EUR, poleg tega pa je imela še 165 podružnic in 1 225 zaposlenih.
- (13) Banca d'Italia je 17. aprila 2012 po opravljenem pregledu Tercas ⁽³⁾ priporočila, naj da italijanski minister za gospodarstvo in finance Tercas pod posebno upravo v skladu s členom 70 italijanskega zakona o bančništvu (*Testo Unico Bancario*).
- (14) Minister za gospodarstvo in finance je 30. aprila 2012 za Tercas odredil posebno upravo ⁽⁴⁾. Banca d'Italia je imenovala posebnega upravitelja (*commissario straordinario*), da bi ugotovil stanje, popravil nepravilnosti in spodbujal rešitve v interesu vlagateljev.
- (15) Posebni upravitelj je pri iskanju rešitev za težave Tercas ocenil različne možnosti. Sprva je obravnaval dve možnosti, v okviru katerih bi Fondazione Tercas (glavna delničarka Tercas) ali Credito Valtellinese (delničarka s 7,8-odstotnim deležem) dokapitalizirali Tercas, vendar je obe možnosti opustil.
- (16) Oktobra 2013 je v dogovoru z Banca d'Italia vzpostavil stik z BPB, ki je izrazila zanimanje za dokapitalizacijo Tercas, če bi se opravila preiskava primerne skrbnosti v zvezi s sredstvi Tercas in Caripe ter bi FITD v celoti pokrival negativni lastniški kapital Tercas.
- (17) Posebni upravitelj je 25. oktobra 2013 na podlagi člena 29 statuta FITD (*Statuto*) zaprosil FITD za podporo v vrednosti do 280 milijonov EUR v obliki dokapitalizacije za kritje negativnega lastniškega kapitala Tercas z dne 30. septembra 2013 in zaveze FITD za pridobitev oslavljenih sredstev.

⁽³⁾ Pregled Tercas, ki ga je opravila Banca d'Italia, je potekal med 5. decembrom 2011 in 23. marcem 2012. Ugotovljene so bile številne nepravilnosti in odstopanja v zvezi z (1) upravljanjem banke, (2) službo za notranjo revizijo, (3) kreditnim postopkom in (4) razkrivanjem podatkov upravljavskemu organom in nadzornemu organu.

⁽⁴⁾ Zaradi resnih upravnih nepravilnosti in hudih kršitev zakonodaje.

- (18) Izvršni odbor FITD (*Comitato di gestione*) je na seji 28. oktobra 2013 sklenil, da se v skladu s členom 96b(1)(d) zakona o bančništvu Tercas zagotovi podpora v višini do 280 milijonov EUR. Svet FITD (*Consiglio*) je sklep o posredovanju ratificiral 29. oktobra 2013.
- (19) FITD je 30. oktobra 2013 zaprosil Banca d'Italia za odobritev navedenega ukrepa podpore: ta ga je odobrila 4. novembra 2013. FITD ukrepa kljub temu ni izvedel.
- (20) Preiskava potrebne skrbnosti v zvezi s sredstvi Tercas se je končala 18. marca 2014 z nestrinjanjem strokovnjakov iz FITD in strokovnjakov bančne skupine (BPB), ki jo nadzira holding Banca Popolare di Bari SCpA. Zadeva je bila rešena, potem ko sta obe strani privolili v arbitražo z arbitrom, ki ga je imenovala Banca d'Italia. Preiskava potrebne skrbnosti je razkrila dodatne oslabitve sredstev.
- (21) FITD je 1. julija 2014 znova zaprosil Banca d'Italia, naj odobri podporo za Tercas, vendar pod spremenjenimi pogoji.
- (22) Banca d'Italia je navedeno podporo pod spremenjenimi pogoji ⁽⁵⁾ odobrila 7. julija 2014.
- (23) Banca d'Italia je posebnega upravitelja Tercas pooblastila, da za 27. julij 2014 skliče izredno skupščino delničarjev, na kateri naj bi delničarji odločali o ukrepih za kritje izgub, nastalih med posebno upravo, in sočasnem povečanju kapitala v višini 230 milijonov EUR, ki naj bi ga vpisala BPB.
- (24) Izgube Tercas so v obdobju od 1. januarja 2012 do 31. marca 2014 znašale 603 milijone EUR. Po celotnem odpisu preostalega kapitala v višini 337 milijonov EUR je imela Tercas 31. marca 2014 negativni neto lastniški kapital, ki je znašal –266 milijonov EUR ⁽⁶⁾.
- (25) Skupščina delničarjev Tercas ⁽⁷⁾ se je 27. julija 2014 odločila za:
1. delno kritje izgub, med drugim z zmanjšanjem kapitala na nič in odpovedjo vseh navadnih delnic v obtoku, ter
  2. povečanje kapitala na 230 milijonov EUR z izdajo novih navadnih delnic, ki bi se ponudile izključno skupini BPB; navedeno povečanje kapitala je bilo izvedeno 27. julija 2014 in je bilo deloma krito z izravnavo posojila v višini 480 milijonov EUR, ki ga je skupina BPB Tercas odobrila 5. novembra 2013.
- (26) Tercas je septembra 2014 dokapitalizirala svojo hčerinsko družbo Caripe z dokapitalizacijo v višini 75 milijonov EUR.
- (27) Posebna uprava Tercas se je končala 1. oktobra 2014, skupina BPB pa je imenovala novo vodstvo.
- (28) Ob koncu posebne uprave 30. septembra 2014 so skupna sredstva Tercas znašala 2 994 milijonov EUR, vloge strank 2 198 milijonov EUR, neto znesek donosnih posojil 1 766 milijonov EUR, rezervacije za nedonosna posojila 716 milijonov EUR, skupni temeljni kapital pa 182 milijonov EUR ⁽⁸⁾.
- (29) BPB je marca 2015 vpisala novo povečanje kapitala Tercas v višini 135,4 milijona EUR (vključno s 40,4 milijona EUR za hčerinsko družbo Caripe), da bi krila dodatne izgube, nastale v četrtem četrtletju leta 2014, pokrila stroške prestrukturiranja, nastale v letih 2015 in 2016, ter izboljšala količnike kapitala Tercas.

⁽⁵⁾ Glej uvodno izjavo 38.

⁽⁶⁾ Številke, navedene v tej uvodni izjavi, se nanašajo samo na Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA, in ne na celotno skupino Tercas.

⁽⁷⁾ Zapisnik skupščine delničarjev, *repertorio n. 125.149, raccolta n. 28.024 del 29 luglio 2014*, notar Vincenzo Galeota.

⁽⁸⁾ Glej sprotno opombo 6.

2.2. BPB

- (30) Banca Popolare di Bari SCpA je holding bančne skupine BPB. Deluje predvsem na jugu Italije. Ob koncu leta 2013 je bilančna vsota BPB znašala 10,3 milijarde EUR, posojila strankam so znašala 6,9 milijarde EUR, vloge strank 6,6 milijarde EUR, imela je 247 podružnic in 2 206 zaposlenih, njen količnik temeljnega kapitala je bil 8,1 %, količnik skupnega kapitala pa 11 %.
- (31) BPB je decembra 2014 povečala kapital v višini 500 milijonov EUR, in sicer z izdajo novih delnic v znesku do 300 milijonov EUR in izdajo podrejenega dolga kot dodatnega kapitala v višini do 200 milijonov EUR. S povečanjem kapitala je BPB okrepila svoje količnike kapitala, na katere je vplival prevzem Tercas.

2.3. Italijanski sistem jamstva za vloge in FITD

- (32) V skladu z Direktivo 94/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾, ki se je uporabljala med posredovanjem FITD v zvezi s Tercas, lahko kreditna institucija prevzema vloge le, če je članica uradno priznanega sistema jamstva za vloge ⁽¹⁰⁾. V skladu s členom 96 italijanskega zakona o bančništvu so „[i]talijanske banke [...] članice sistema jamstva za vloge, ustanovljenega in priznanega v Italiji. Zadrružne banke (*banche di credito cooperativo*) so članice sistema jamstva za vloge, ustanovljenega v okviru njihove mreže“ ⁽¹¹⁾.
- (33) V Italiji zdaj delujeta dva sistema jamstva za vloge:
1. FITD, ki je bil kot sistem jamstva za vloge priznan 10. decembra 1996, je obvezen konzorcij ⁽¹²⁾, ustanovljen na podlagi zasebnega prava. Še vedno je edini ustanovljeni in priznani italijanski sistem jamstva za vloge, v katerega se lahko poleg zadrružnih bank včlanijo tudi druge banke ⁽¹³⁾. V skladu s členom 2 statuta FITD, ki ga je potrdila Banca d'Italia: „Članice sklada so italijanske banke, razen zadrružnih bank.“
  2. Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo je zakonsko predpisan sistem jamstva za vloge, namenjen izključno zadrružnim bankam, za katere je članstvo v njem obvezno.
- (34) V skladu s členom 96a zakona o bančništvu in členom 29 statuta FITD lahko FITD pod nekaterimi pogoji sprejme ukrepe za podporo članicam, za katere se izvaja posebna uprava.
- (35) Takšni ukrepi se financirajo naknadno z obveznimi prispevki bank članic. Znesek posameznega prispevka se določi na podlagi ustreznih določb statuta FITD ⁽¹⁴⁾ in je sorazmeren z zajamčenimi vlogami posamezne banke. Prispevki se ne evidentirajo neposredno v bilanci stanja FITD, temveč na posebnem računu za zadevni ukrep podpore.
- (36) Odločitve o ukrepih podpore sprejmeta dva upravljavska organa FITD:
1. svet ⁽¹⁵⁾ odloča z absolutno večino članov, navzočih na seji, na kateri se sprejme odločitev. Predsednika sveta imenujejo člani sveta. Navadni člani se izberejo sorazmerno z zajamčenimi vlogami posamezne banke, kar

⁽⁹⁾ Direktiva 94/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o sistemih zajamčenih vlog (UL L 135, 31.5.1994, str. 5).

⁽¹⁰⁾ Člen 3(1) Direktive.

⁽¹¹⁾ „Le banche italiane aderiscono a uno dei sistemi di garanzia dei depositanti istituiti e riconosciuti in Italia. Le banche di credito cooperative aderiscono al sistema di garanzia dei depositanti costituito nel loro ambito.“

⁽¹²⁾ Na spletnem mestu FITD se ta predstavlja kot obvezni konzorcij (*consorzio obbligatorio*).

⁽¹³⁾ Zadrružne banke ne morejo postati članice FITD. Včlaniti se morajo v Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo, tj. sistem jamstva za vloge, ustanovljen v okviru mreže zadrružnih bank.

⁽¹⁴⁾ Glej člen 25 statuta FITD ter člene 9 do 14 Priloge k statutu.

⁽¹⁵⁾ Glej člene 3 do 15 statuta FITD (*Statuto*).

pomeni, da imajo prednost tiste z večjimi prispevki, zagotovljeno pa je, da so zastopane tudi manjše banke ⁽¹⁶⁾. Navadnih članov sveta je zdaj 23, večina pa jih zastopa največje banke članice ⁽¹⁷⁾; Unicredit, Intesa Sanpaolo in Monte dei Paschi di Siena imata zdaj po dva predstavnika. Član sveta je tudi predsednik Associazione Bancaria Italiana (ABI);

2. drugi upravljaljski organ je izvršni odbor ⁽¹⁸⁾, ki odloča z navadno večino članov, navzočih na seji, na kateri se sprejme odločitve. Sestavljajo ga predsednik sveta, namestnik predsednika sveta, ki je tudi namestnik predsednika odbora, in šest drugih članov sveta.

- (37) Odločitve o ukrepih podpore v obliki financiranja in jamstev sprejema izvršni odbor ⁽¹⁹⁾, medtem ko mora odločitve o pridobivanju deležev v lastniškem kapitalu in drugi tehnični podpori sprejemati svet na predlog izvršnega odbora ⁽²⁰⁾.

3. UKREPI

- (38) Podpora FITD, ki jo je Banca d'Italia odobrila 7. julija 2014, zajema naslednje ukrepe:

1. *Ukrep 1*: nepovratni prispevek za kritje negativnega lastniškega kapitala Tercas v višini 265 milijonov EUR.
2. *Ukrep 2*: triletno jamstvo v vrednosti 35 milijonov EUR za kritje kreditnega tveganja, povezanega z izpostavljenostma Tercas do [...] ⁽²¹⁾. Navedeni izpostavljenosti (dve posojili z odplačilom v enkratnem znesku in datumom zapadlosti 31. marca 2015) so dolžniki v celoti odplačali ob zapadlosti, zato je jamstvo preteklo, ne da bi bilo sproženo.
3. *Ukrep 3*: jamstvo v vrednosti do 30 milijonov EUR za kritje dodatnih stroškov, ki bi lahko nastali zaradi plačila davka na ukrep 1. Takšna plačila davka bi bila potrebna, če v skladu z italijansko zakonodajo za ukrep 1 ne bi veljala oprostitev davka (*). V skladu z zadevno zakonodajo je morala Evropska komisija odobriti zadevno oprostitev plačila davka za ukrepe podpore, ki jih je sprejel FITD. V zadevnem primeru je FITD Tercas izplačal celotni znesek 30 milijonov EUR, preden je Komisija sprejela odločitev o oprostitvi plačila davka.

4. RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA

- (39) Komisija je v sklepu o začetku postopka sprejela predhodno sklepno ugotovitev, da ukrepi, ki niso bili priglašeni, morda vključujejo državno pomoč v smislu člena 107 Pogodbe, in da obstajajo dvomi o njihovi združljivosti z notranjim trgovom.
- (40) Predhodna ugotovitev Komisija je bila, da so ukrepi podpore, ki naj bi jih sprejel FITD, pripisljivi Italiji in da so bila sredstva FITD pod javnim nadzorom. FITD je ravnal v skladu z javnim pooblastilom, ki ga določa država: podlaga za priznanje FITD kot obveznega sistema jamstva za vloge je bil zakon o bančništvu, pri čemer v skladu

⁽¹⁶⁾ Svet: Glej člen 12(3) statuta FITD.

⁽¹⁷⁾ Glej člen 13(10) statuta FITD. Po enega člana imajo zdaj: Unicredit, Intesa Sanpaolo in Monte dei Paschi di Siena imajo po dva člana. Credem, Credito Valtellinese, BNL, Deutsche Bank, Cariparma, Veneto Banca, CheBanca, BPM, Banco Desio e della Brianza, UBI, Banca di Credito Popolare Torre del Greco, Cassa di Risparmio di Rimini, Banca Popolare Pugliese, Unipol Banca, Banco Popolare, Banca Popolare dell'Emilia Romagna in Banca del Piemonte.

⁽¹⁸⁾ Comitato di gestione: glej člene 16 do 18 statuta FITD.

⁽¹⁹⁾ Člen 17(1)(a) statuta FITD.

⁽²⁰⁾ Člen 14(1)(e) statuta FITD.

⁽²¹⁾ Člen 1(627) in (628) zakona o stabilnosti iz leta 2014 (zakon št. 147/2013): „627. Zaradi ekonomske in finančne reorganizacije bank pod posebno upravo ukrepi podpore FITD niso del prihodkov navedenih bank. 628. Odstavek 627 začne veljati po tem, ko ga odobri Evropska komisija.“ (627. Ai fini del riassetto economico e finanziario dei soggetti in amministrazione straordinaria, gli interventi di sostegno disposti dal Fondo interbancario di tutela dei depositi non concorrono alla formazione del reddito dei medesimi soggetti. 628. L'efficacia delle disposizioni del comma 627 è subordinata all'autorizzazione della Commissione europea.)

(*) Zaupni podatek.

s členom 96a zakona ukrepi FITD niso omejeni na povračilo vlagateljem v primeru likvidacije, statut FITD pa je odobrila Banca d'Italia. Nadalje, ko je FITD ukrepal v primerih, ki niso zadevali likvidacije, ali na drugačen način, je morala Italija prek Banca d'Italia vedno odobriti ukrep.

- (41) Kar zadeva vprašanje obstoja selektivne prednosti, je Komisija ugotovila, da FITD ni ravnal v vlogi udeleženca v tržnem gospodarstvu, saj je dodelil nepovratna sredstva za kritje negativnega lastniškega kapitala, za jamstva, izdana v korist Tercas, pa ni zaračunal provizije. Zaradi navedenih ukrepov Tercas ni bilo treba izstopiti s trga, kot bi verjetno morala, če takšne pomoči ne bi prejela.
- (42) Predhodna sklepna ugotovitev Komisije je bila, da so bili ukrepi selektivni, saj so se nanašali samo na Tercas, ter da so s preprečitvijo njene insolventnosti in izstopa s trga povzročili izkrivljanje konkurence. Poleg tega je Tercas konkurirala tujim podjetjem, kar pomeni, da je bila prizadeta trgovina med državami članicami.
- (43) Komisija je menila, da so bili ukrepi 1, 2 in 3 dodeljeni v nasprotju z obveznostmi iz člena 108(3) Pogodbe, če so pomenili pomoč.

5. PRIPOMBE ITALIJE IN ZAINTERESIRANIH STRANI

5.1 Državna sredstva in pripisljivost državi

5.1.1 Pripombe Italije ⁽²²⁾

- (44) Italija trdi, da zadevni ukrepi podpore niso obvezni, saj FITD sam presoja o izbiri ukrepov, njihovem časovnem razporedu in obsegu. Poleg tega navedeni ukrepi niso neposredno primerljivi z obveznimi nalogami iz zakona o bančništvu: namesto tega so usmerjeni neposredno v drug cilj, vsekakor pa imajo dodaten namen, tj. pomagati pri okrevanju bank v težavah. Vsako sovpadanje ciljev v zvezi z zaščito vlagateljev je zgolj naključno. V tem smislu je sklicevanje Komisije na sodbo v zadevi *Avstrijski zakon o električni energiji iz obnovljivih virov* ⁽²³⁾ neustrezno. Navedena zadeva se je nanašala na pravilo o določitvi davčne oprostitve, ki je bila po definiciji javnega značaja in je zato upravičevala predpostavko o pripisljivosti ukrepa državi.
- (45) Poleg tega Italija trdi, da razlaga, ki jo je predlagala Komisija in ki temelji na obliki predpostavke, da je državna pomoč v vsakem posredovanju sistema jamstva za vloge, nima osnove v Direktivi 2014/49/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾ (ki je Italija ni prenesla in za katero rok za prenos ob sprejetju ukrepov še ni potekel). Razlaga Komisije v zvezi s to točko prav tako ni utemeljena v sporočilu o bančništvu iz leta 2013 ⁽²⁵⁾. Natančneje, v skladu s točko 63 sporočila je treba opraviti oceno za vsak primer posebej, da se ugotovi, ali o uporabi skladov zajamčenih vlog odloča država, medtem ko se s členom 11 Direktive 2014/49/EU ne nalaga splošna obveznost predhodnega obveščanja o morebitnem ukrepu jamstvenega sklada. Komisijo je treba predhodno obvestiti samo, če se na podlagi preučitve posameznega primera ugotovi, da ukrep podpore pomeni pomoč.
- (46) Kar zadeva pripisljivost ukrepa FITD Italiji, Italija utemeljuje svojo analizo na preskusu pripisljivosti, določenem v zadevi *Stardust Marine* ⁽²⁶⁾, in trdi, da ta v zadevnem primeru ni izpolnjen iz naslednjih razlogov. Prvič, FITD je subjekt zasebnega prava, vse njegove odločitve pa se sprejemajo na sejah oziroma jih sprejemajo upravljavski organi, ki jih v celoti sestavljajo predstavniki bank članic in ki ravnajo povsem neodvisno. Postopek sprejemanja

⁽²²⁾ Italijanski javni organ, ki je Komisiji predložil pripombe, je bil minister za gospodarstvo in finance.

⁽²³⁾ Zadeva T-251/11, Republika Avstrija/Evropska komisija (avstrijski zakon o električni energiji iz obnovljivih virov), EU:T:2014:1060.

⁽²⁴⁾ Direktiva 2014/49/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o sistemih jamstva za vloge (UL L 173, 12.6.2014, str. 149).

⁽²⁵⁾ Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe podpore v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o bančništvu) (UL C 216, 30.7.2013, str. 1).

⁽²⁶⁾ Zadeva C-482/99, Francija/Komisija, EU:C:2002:294.

odločitev za ukrepe podpore je povsem neodvisen, dejavno sodelovanje Banca d'Italia ali katerega koli drugega javnega organa pa ni predpisano. Dejstva, da je na sejah upravljaljskih organov FITD navzoč predstavnik Banca d'Italia, ni mogoče razlagati, kot da je to kazalnik dejavnega sodelovanja Banca d'Italia pri sprejemanju odločitev, saj je predstavnik zgolj pasivni opazovalec.

- (47) Italija nadalje trdi, da pooblastilo Banca d'Italia za potrditev statuta FITD in njegovih sprememb ter odobritev posameznih sprejetih ukrepov ne vpliva na neodvisno sprejemanje odločitev FITD, saj je omejeno zgolj na naknadno odobritev, pri kateri Banca d'Italia ravna kot organ, ki nadzoruje in usmerja krizno upravljanje v skladu z zakonom o bančništvu. Odločitev Banca d'Italia pomeni ratifikacijo, omejeno na formalno retrospektivno preverjanje zakonitosti zasebne odločitve, ki je v vseh pogledih že končana. Navedeno analizo potrjujejo dejstva, zlasti odredba Banca d'Italia o odobritvi ukrepa FITD, v kateri Banca d'Italia priznava, da ni opravila preiskave vsebine odločitev FITD. V podporo navedenemu argumentu Italija trdi, da zadevni primer vsebuje jasne podobnosti z zadevo Sicilcassa⁽²⁷⁾, v kateri je Komisija ugotovila, da ukrep ne pomeni državne pomoči glede na odločilno vlogo zasebnih subjektov.
- (48) Italija trdi, da dokazi, na katere se Komisija sklicuje v sklepu o začetku postopka, ne dokazujejo, da se je Banca d'Italia vmešala v postopek sprejemanja odločitev FITD. Prvič, čeprav Banca d'Italia imenuje posebnega upravitelja, ta nima pooblastil, na podlagi katerih bi lahko neposredno vplival na odločitev FITD o dodelitvi sredstev banki v težavah. Namesto tega ravna kot upravitelj in pravni zastopnik banke pod posebno upravo in torej ne v imenu Banca d'Italia. Povedano drugače, posebni upravitelj prevzame vsa pooblastila razrešenih upravljaljskih organov, ki izhajajo iz zasebnega prava. Drugič, Italija zanika, da bi obstajali kakršni koli dokazi o vmešavanju Banca d'Italia. Odlomek iz dopisa generalnega direktorja FITD z dne 28. maja 2014, v katerem je omenjeno, da je predstavnik Banca d'Italia pozval sklad, naj si prizadeva za uravnotežen sporazum z BPB za kritje negativnega lastniškega kapitala, je treba razumeti kot izraz upanja in nikakor ne kot ukaz. Nazadnje, Italija ugotavlja, da noben zapisnik v zvezi z odločitvami, ki so jih upravljaljski organi FITD sprejeli o ukrepu za pomoč Tercas, ne vsebujejo stališč, ki bi jih izrazila Banca d'Italia in bi lahko kazala, da je Banca d'Italia vplivala na sklad.

5.1.2 Pripombe Banca d'Italia⁽²⁸⁾

- (49) Banca d'Italia v pripombah v zvezi s sklepom o začetku postopka zanika, da so ukrepi podpore FITD pripisljivi državi, ker:
1. FITD pri zagotavljanju podpore kreditnim institucijam ne izpolnjuje pooblastila v okviru javne politike;
  2. Banca d'Italia o posredovanju za podporo posameznemu podjetju ne odloča skupaj s FITD niti na splošno niti v zadevnem primeru ter ne preverja, ali FITD ravna v skladu z morebitnim pooblastilom, ki mu je podeljeno v okviru javne politike;
  3. zadevni primer je bistveno drugačen od ukrepov državne pomoči, ki so jih sprejele Danska, Španija in Poljska, ki so navedeni v sprotni opombi 28 sklepa o začetku postopka ter pri katerih je Komisija ugotovila, da so s sredstvi, uporabljenimi za ukrepe v zvezi s sistemi jamstva za vloge, razpolagali javni organi, zato so ukrepi pripisljivi državi.
- (50) Kar zadeva prvo točko, je po trditvah Banca d'Italia edino javno pooblastilo, ki ga imajo sistemi jamstva za vloge, da izplačajo vlagatelje: zadnjega stavka člena 96a(1) zakona o bančništvu, na podlagi katerega posredovanje FITD ni omejeno na neposredna povračila kritim vlagateljem v primeru likvidacije, ni mogoče razlagati niti kot dokaz, da so ukrepi FITD pripisljivi državi, razen povračil vlagateljem, niti v smislu podelitve javnega pooblastila FITD. Navedena določba zgolj omogoča druge oblike posredovanja.

⁽²⁷⁾ Odločba Komisije 2000/600/ES z dne 10. novembra 1999 o pogojni odobritvi pomoči, ki jo je Italija dodelila javnima bankama Banco di Sicilia in Sicilcassa (UL L 256, 10.10.2000, str. 21).

⁽²⁸⁾ Banca d'Italia je predložila pripombe kot tretja oseba, zato v tem oddelku niso predstavljene skupaj s pripombami Italije. Ker pa je Banca d'Italia javna institucija in zato njeno ravnanje pomeni ravnanje v imenu države članice, kar pomeni, da kljub temu, da je po ustavi neodvisni organ, ni izvzeta s področja uporabe člena 107 Pogodbe, sklicevanja na Italijo v oddelku tega sklepa z naslovom „Ocena ukrepov“ vključujejo tudi Banca d'Italia.

- (51) Sklic v Direktivi 2014/49/EU na propad kreditnih institucij zgolj kaže, da so ukrepi na splošno namenjeni omejevanju stroškov posredovanja sistemov jamstva za vloge, in sicer s preprečevanjem nastanka potrebe po vrnitvi vlog vlagateljem, s tem pa tudi preprečevanjem propada banke. Dejstvo, da Direktiva 2014/49/EU ne nalaga pogoja, da je treba Komisiji prigrasiti ukrepe podpore sistema jamstva za vloge, pomeni, da izvajanje diskrecijske pravice v zvezi s takšnimi ukrepi samo po sebi ne kaže, da je sistem jamstva za vloge s tem prejel javno pooblastilo.
- (52) Banca d'Italia trdi še, da člen 29 statuta FITD, na podlagi katerega lahko FITD posreduje v podporo banki pod posebno upravo samo, „če obstajajo razumne možnosti sanacije in če je mogoče domnevati, da bodo stroški nižji od stroškov, ki bi nastali v primeru likvidacije“, kaže nekaj bistveno drugačnega od trditve Komisije v sklepu o začetku postopka, da se je Italija odločila svojemu sistemu jamstva za vloge dovoliti, da posreduje, „da bi preprečil propad kreditne institucije“.
- (53) Nazadnje, dejstvo, da mora Banca d'Italia odobriti ukrepe podpore, ki jih sprejme FITD, ne kaže, da si FITD prizadeva doseči cilj, ki je v javnem interesu. Nasprotno mnenje bi pomenilo, da vse bančniške dejavnosti, ki jih nadzorujeta ECB ali Banca d'Italia, usmerja javna politika. Poleg tega mora Banca d'Italia ravnati neodvisno od države na podlagi člena 19 Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 ⁽²⁹⁾.
- (54) Kar zadeva drugo točko, Banca d'Italia izvaja nadzorniška pooblastila samo v zvezi s cilji zaščite vlagateljev, stabilnosti bančnega sistema ter dobrega in preudarnega upravljanja bank (člen 5 zakona o bančništvu). Na podlagi člena 96b(1)(b) zakona o bančništvu, v katerem je navedeno, da Banca d'Italia „uskkljuje dejavnost sistemov jamstva z določitvijo pravil za bančne krize in izvajanjem nadzornih dejavnosti“, ima Banca d'Italia zgolj splošno pooblastilo, katerega namen je zagotoviti, da so dejavnosti sistemov jamstva za vloge združljive z izvajanjem njenih nadzorniških pooblastil; navedeno pooblastilo se izvaja samo z odobritvijo sprejetih ukrepov.
- (55) Ker se od Banca d'Italia zahteva neodvisno ravnanje od države, izvajanja njenih pooblastil v zvezi s FITD, ko ta sprejme ukrepe za podporo banki, ni mogoče obravnavati kot državni nadzor nad uporabo sredstev ali kot izvajanje, povezano z javnim pooblastilom. Zato je očitno, da je zadevni primer podoben zadevi *Doux Élevage* ⁽³⁰⁾.
- (56) Banca d'Italia trdi še, da ni prispevala k načrtovanju ali izvajanju ukrepov podpore FITD ter da stikov med Banca d'Italia in FITD pred uradno predložitvijo vloge FITD v odobritev Banca d'Italia ni mogoče opredeliti kot prispevek k navedenim ukrepom. Banca d'Italia je izvajala samo začetno usmerjanje izključno na podlagi zakonodajnih parametrov, v skladu s katerimi bi potekal poznejši postopek odobritve.
- (57) Dejstvo, da je Banca d'Italia imenovala in nadzirala posebnega upravitelja, ni vplivalo na zadevni primer, saj se naloge in cilji dejavnosti posebnega upravitelja ne razlikujejo bistveno od nalog in ciljev dejavnosti „običajnega“ direktorja zasebnega podjetja v kriznem položaju, tako da posebni upravitelj ni ravnal v imenu Banca d'Italia.
- (58) Predstavniki Banca d'Italia, ki se je udeleževal sej sveta in izvršnega odbora FITD, je bil zgolj opazovalec in ni imel glasovalnih pravic. Dejstvo, da je spor med FITD in BPB v zvezi z obsegom negativnega lastniškega kapitala Tercas rešil arbiter, ki ga je imenovala Banca d'Italia, ni pomembno, saj sta stranki v sporu popolnoma neodvisno in na podlagi vzajemnega dogovora zaprosili Banca d'Italia, naj predlaga posameznika, ki sta ga nato imenovali za arbitra. Skupina BPB se ne bi strinjala s tem, da se Banca d'Italia zaprosi, naj imenuje arbitra, če bi ta imela upravljalno in strateško vlogo v FITD.
- (59) Kar zadeva tretjo točko, se zadevni primer razlikuje od primerov, navedenih v uvodni izjavi 44 sklepa o začetku postopka, v kateri je Komisija ugotovila, da posredovanje sistema jamstva za vloge pri prestrukturiranju in likvidaciji bank pomeni državno pomoč.

⁽²⁹⁾ Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29.10.2013, str. 63).

⁽³⁰⁾ Zadeva C-677/11, *Doux Élevage SNC* in drugi, EU:C:2013:348, zlasti točka 41.

- (60) V primeru Danske likvidacijske sheme ⁽³¹⁾ je (1) nacionalna zakonodaja podrobno urejala pogoje za ukrepe podpore; (2) je odbor, odgovoren za oceno stroškov različnih možnosti, imenoval minister za gospodarstvo in finance; (3) isti odbor je moral oceniti, ali bi bil kupec sposoben upravljati banko v težavah in ali je rešitev komercialno vzdržna; (4) je odločitev sistema jamstva za vloge temeljila na oceni in priporočilu navedenega odbora; (5) je upravni odbor sistema jamstva za vloge imenoval minister za gospodarstvo in finance ter (6) je sporazum med nabavno banko in sistemom jamstva za vloge potrdil minister.
- (61) V primeru poljske likvidacijske sheme za kreditne zadrage ⁽³²⁾ so bile spodbude, ki jih je zagotovil sistem jamstva za vloge, sestavni del likvidacijske sheme za kreditne zadrage, to pa so poljski organi načrtovali in priglasili Komisiji kot državno pomoč. Nadzor nad sistemom jamstva za vloge je imela vlada na podlagi glasovalnih pravic v odboru sklada, v številnih primerih pa je imel finančni minister pravico, da posreduje in sprejema neposredne odločitve z vplivom na delovanje sklada. Poleg tega je imel predsednik odbora sklada, ki ga je imenoval finančni minister, odločilni glas v primeru neodločenega izida glasovanja.
- (62) Kar zadeva sklep o prestrukturiranju bank CAM in Banco CAM v Španiji ⁽³³⁾, so španski organi uporabili finančno pomoč sklada za urejeno prestrukturiranje bank ⁽³⁴⁾, ki je namenjen zagotavljanju pomoči za likvidacijo ter je pod nadzorom države in španskega sklada jamstva za vloge. Sklad odločitve o posredovanju ni sprejel neodvisno, temveč v okviru širšega prestrukturiranja in reševanja, o katerem so odločali in ga izvedli španski organi.

5.1.3 Pripombe drugih zainteresiranih strani

- (63) Prvič, druge zainteresirane strani, tj. FITD, BPB in Tercas, so predložile splošno pripombo, da sta javni značaj sredstev in pripisljivost državi dva različna pogoja, pri čemer morata biti izpolnjena oba. Sredstev zasebnega izvora torej ni mogoče obravnavati kot javnih zaradi presoje, da je njihova uporaba pripisljiva državi.
- (64) Te tri zainteresirane strani trdijo, da je nepravilna trditev Komisije o zelo veliki verjetnosti, da sistemi jamstva za vloge zagotavljajo državno pomoč, saj ravnajo v skladu z javnim pooblastilom in jih nadzorujejo javni organi. Opozarjajo, da v sporočilu o bančništvu iz leta 2013 ni navedeno, da sistemi jamstva za vloge pomenijo državno pomoč, da Direktiva 94/19/ES ne vsebuje ničesar o združljivosti ukrepov, sprejetih namesto povračil vlagateljem, s pravili o državni pomoči ter da Direktiva 2014/49/EU izraža nevtrarno stališče do združljivosti takšnih ukrepov s pravili o državni pomoči.
- (65) Te zainteresirane strani menijo, da je predhodna sklepna ugotovitev Komisije, da je ukrep FITD pripisljiv državi, temeljila zgolj na dejstvu, da se takšen ukrep zahteva z zakonom, medtem ko je Sodišče v zadevah PreussenElektra ⁽³⁵⁾ in Doux Élevage ⁽³⁶⁾ izrecno navedlo, da obveznost ukrepa, ki jo nalaga nacionalna zakonodaja, ni taka, da bi se šela za državno pomoč. V zadevi Avstrijski zakon o električni energiji iz obnovljivih virov ⁽³⁷⁾ je Splošno sodišče upoštevalo številne dodatne elemente, ki so kazali na razširjen vpliv in nadzor države nad ÖMAG, javno delniško družbo, odgovorno za upravljanje zadevnega ukrepa.
- (66) Te zainteresirane strani menijo, da je ob pravilnem razumevanju italijanske zakonodaje in mehanizmov FITD za odločanje o ukrepih podpore, katerih namen je preprečiti nepopravljive bančne krize, jasno, da so dokazi, ki jih navaja Komisija v podporo svoji predhodni sklepni ugotovitvi, da je bil ukrep FITD sprejet zaradi javnega pooblastila,

⁽³¹⁾ Sklep Komisije z dne 1. avgusta 2011 v zadevi SA.33001 (11/N) – Danska – Del B – Sprememba danske likvidacijske sheme za kreditne institucije (UL C 271, 14.9.2011, str. 1).

⁽³²⁾ Sklep Komisije z dne 18. februarja 2014 v zadevi SA.37425 (2013/N) – Poljska – Shema za pravilno likvidacijo kreditnih zadrug (UL C 210, 4.7.2014, str. 1).

⁽³³⁾ Sklep Komisije z dne 30. maja 2012 v zadevi SA.34255 (12/N) – Španija – Prestrukturiranje bank CAM in Banco CAM (UL C 173, 19.6.2013, str. 1).

⁽³⁴⁾ Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria

⁽³⁵⁾ Zadeva C-379/98, EU:C:2001:160, zlasti točka 61 in naslednje.

⁽³⁶⁾ Glej sprotno opombo 30.

⁽³⁷⁾ Glej sprotno opombo 23.

nebitveni. Argument utemeljujejo na dejstvu, da člen 96a zakona o bančništvu določa zgolj, da sistemi jamstva lahko izvajajo druge vrste in oblike posredovanja⁽³⁸⁾. Ukrepi niso obvezni, kar pomeni, da ni povezave med ukrepom FITD in ciljem, opredeljenim v statutu FITD.

- (67) Tri zainteresirane strani opozarjajo, do so druge oblike ukrepov poleg povračila vlagateljem na voljo od ustanovitve FITD leta 1987, tj. so bile na voljo pred začetkom veljavnosti člena 96a zakona o bančništvu.
- (68) FITD trdi, da je subjekt zasebnega prava, ki ga nadzorujejo in upravljajo banke članice, ter da ravna kot nosilec ukrepov, ki so neposredno pripisljivi bankam članicam in pri katerih se uporabljajo sredstva, ki še naprej pripadajo bankam članicam. Poleg tega so odločitve o zagotovitvi podpore Tercas sprejeli upravljavski organi FITD, ki jih v celoti sestavljajo predstavniki bank članic. Dokumentarna dokazila kažejo, da so upravljavski organi FITD natančno ocenili možne alternative in uporabo zahteve po najnižjih stroških, da bi z znižanjem stroškov in zmanjšanjem tveganj posredovanja bolje zaščitili interese bank članic.
- (69) FITD trdi, da se je njegov upravljavski organ po lastni presoji odločil, ali bo sprejel ukrepe podpore, kdaj jih bo sprejel in kako, pri čemer je bilo treba upoštevati zgolj zahtevo, da morajo biti stroški ukrepa nižji od stroškov povračila vlagateljem. FITD pri sprejemanju ukrepov podpore ne ravna na podlagi javnega pooblastila. Statut FITD je v celoti usklajen z zakonodajo, s katero se ureja sektor, tudi kolikor ta ne določa nobenih alternativnih ukrepov ali jih izrecno prepoveduje. Noben javni organ ne more od FITD zahtevati, naj posreduje, namen poznejše odobritve Banca d'Italia pa je zgolj preveriti, ali je ukrep, sprejet v korist upravičene banke, ustrezen z vidika preudarnega nadzora ter združljiv s potrebo po zaščiti vlagateljev in stabilnostjo bančnega sistema.
- (70) Poleg tega navedene tri zainteresirane strani opozarjajo, da v skladu s statutom članstvo v FITD ni obvezno ter da lahko banke ustanovijo drug sistem jamstva za vloge, ki mu bodo pripadale. Sklicujejo se na sistem jamstva za vloge Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo, namenjen posebej združnim bankam⁽³⁹⁾, ki niso članice FITD.
- (71) Zainteresirane strani trdijo, da se država ne vmešava niti v imenovanje članov upravljavskih organov FITD niti v sprejemanje odločitev (dejstvo, da Banca d'Italia sodeluje v vlogi opazovalca brez glasovalnih pravic, ne vpliva na neodvisno odločanje FITD). Trdijo, da je Komisija v sklepu o reševanju danske banke Roskilde⁽⁴⁰⁾ ugotovila, da je organ, ki je zagotovil jamstvo, odločitve sprejemal neodvisno, ter sklenila, da državna sredstva niso bila vključena, če je banka prejela jamstvo od združenja domačih bank, ki so ga same v celoti financirale, za podporo finančnim institucijam. Zainteresirane strani ob sklicevanju na zadevo EARL Salvat père et fils⁽⁴¹⁾ menijo, da državna pomoč obstaja samo, če je država navzoča v organih organizacije, ki sprejemajo odločitve, in lahko naloži svoje odločitve.
- (72) Navedene tri zainteresirane strani trdijo, da je FITD organ, ki zastopa interese svojih bank članic, ter da lahko Banca d'Italia na podlagi svojih pooblastil v zvezi z ukrepi FITD izpolnjuje samo svoje splošne cilje nadzora, tj. spremljanje dobrega in preudarnega upravljanja subjektov pod njenim nadzorom in zaščita interesov vlagateljev. Glede na splošno naravo naloge, ki jo opravlja Banca d'Italia, tj. usklajevanje dejavnosti sistemov jamstva za vloge na podlagi pravil o bančnih krizah in svojih nadzornih dejavnosti, se navedena naloga ne more obravnavati kot dokaz, da so sredstva FITD pod stalnim nadzorom države.
- (73) Dejstvo, da Banca d'Italia imenuje posebnega upravitelja za banko v krizi, ne kaže povezave z javno sfero, saj je pravna podlaga navedene pristojnosti (člen 70 in naslednji zakona o bančništvu) v bistvu tehnične narave ter je utemeljena na posebnih značilnostih sektorja. Poleg tega sami znaki, da je ukrep usmerjen v cilje v javnem interesu, ne zadostujejo za dokaz, da ukrep pomeni državno pomoč⁽⁴²⁾.

⁽³⁸⁾ Poudarek dodan.

⁽³⁹⁾ *Banche di credito cooperativo*.

⁽⁴⁰⁾ Sklep Komisije z dne 31. julija 2008 v zadevi NN 36/08 – Danska – banka Roskilde A/S (UL C 238, 17.9.2008, str. 5).

⁽⁴¹⁾ Zadeva T-136/05, EARL Salvat père & fils/Komisija Evropskih skupnosti, EU:T:2007:295, točka 154.

⁽⁴²⁾ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca M. Watheleta v zadevi Doux Élevage.

- (74) Zaradi pooblastila Banca d'Italia za odobritev posameznih ukrepov na podlagi člena 96b(1)(d) zakona o bančništvu in člena 3(2) statuta FITD le-ta ne izgubi pravice do neodvisne presoje o tem, ali bo sprejel alternativne ukrepe, in če jih bo, o njihovem časovnem razporedu, znesku in obliki. *Odobritev* ukrepov FITD, za katero je pristojna Banca d'Italia, pomeni zgolj *naknadni* pregled odločitev, ki jih neodvisno sprejme FITD, ter se izvaja za zagotovitev zaščite splošnega interesa, za katero je odgovorna Banca d'Italia.
- (75) Navedene tri zainteresirane strani se sklicujejo tudi na sklep Komisije o pomoči za Banco di Sicilia in Sicilcassa ⁽⁴³⁾, v katerem je Komisije ugotovila, da posredovanje FITD v korist navedenih bank ne pomeni državne pomoči, ne da bi upoštevala vlogo Banca d'Italia v zvezi z dejavnostmi FITD.
- (76) Navedene tri zainteresirane strani trdijo, da tako kot v zadevi Doux Élevage javni nadzor nad FITD ne presega izvajanja zgolj formalnega preverjanja pravilnosti in skladnosti ravnanja FITD z zakonom; javni nadzor ne zajema preverjanja politične ustreznosti ali usklajenosti s politiko, ki jo izvajajo javni organi: FITD sam odloča o načinu uporabe svojih sredstev, tako kot velja v zadevi Doux Élevage. Podobno je v zadevi Pearle ⁽⁴⁴⁾ nizozemska vlada potrdila, da morajo javni organi potrditi pravila, ki jih sprejmejo organi, kot je HBA, in s katerimi se naložijo prispevki, obravnavani v navedeni zadevi.
- (77) FITD opozarja, da posebni upravitelj ni predstavnik nadzornega organa, čeprav ga imenuje Banca d'Italia. Posebni upravitelj ima široko diskrecijsko pravico in ravna na lastno pobudo. Zahteva lahko ukrepe FITD, vendar zahteva ni obvezujoča, FITD pa lahko sprejme druge ukrepe, ki so v najboljšem interesu njegovih bank članic. V zadevnem primeru posebni upravitelj ni nadomestil seje banke, ki je bila edini organ s pooblastili za odobritev izrednih dejavnosti. Poleg tega Banca d'Italia zagotovi odobritev šele po tem, ko se FITD neodvisno odloči za posredovanje. Navedena odobritev spada v okvir običajne nadzorne vloge Banca d'Italia. Predstavnik Banca d'Italia, ki se udeležuje sej sveta in izvršnega odbora FITD, je zgolj opazovalec in nima glasovalnih pravic.
- (78) Arbitra v sporu med FITD in BPB v zvezi z zneskom negativnega lastniškega kapitala Tercas ni imenovala Banca d'Italia, temveč udeleženca v sporu (FITD in BPB) na priporočilo Banca d'Italia. Poleg tega je bil namen imenovanja arbitra rešiti zadevni spor; FITD je bil še naprej sam pristojen za vse odločitve v zvezi s stroškovno učinkovitostjo ukrepov s stališča bank članic.
- (79) Zadeve, ki jih navaja Komisija v zvezi s sistemi jamstva za vloge, niso primerljive z obravnavano zadevo. Navedene tri zainteresirane strani v zvezi s tem navajajo iste argumente kot Italija, pri čemer dodajajo, da se zadeve v zvezi z dansko likvidacijsko shemo in poljsko shemo za likvidacijo kreditnih zadrug nanašajo na ukrepe, ki so jih sistemi jamstva sprejeli v zvezi z likvidacijo bank, in ne na ukrepe, sprejete za preventivne namene in usmerjene v dolgoročno sanacijo bank.

5.2 Prednost

5.2.1 Pripombe Italije

- (80) Italija trdi, da Komisija uporablja načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu, kot je bilo razvito v okviru najnovejših zadev o prestrukturiranju bank („preskus porazdelitve bremena“), pri čemer ne upošteva dejstva, da je preskus porazdelitve bremena nepomemben za oceno smiselnosti ravnanja zasebnega subjekta, saj je namenjen predvsem zaščiti interesov najširše javnosti (vseh davkoplačevalcev), in ne posebnih interesov tistih, ki so neposredno izpostavljeni propadajoči banki (kot je FITD). Poleg tega je FITD ravnal v skladu z načelom najnižjih stroškov. Z odločitvijo o posredovanju v podporo Tercas si je prizadeval za rešitev, ki bi bila finančno najmanj obremenjujoča za njegove banke članice na podlagi mnenja priznanega svetovalnega podjetja ter dolgih razprav sveta in izvršnega odbora.
- (81) Italija trdi, da se Komisija pri primerjavi reorganizacije Tercas in alternativnega scenarija likvidacije ni sklicevala na pravilne številke. Primerjavo med ukrepom sanacije in scenarijem likvidacije bi bilo treba opraviti po odbitku

⁽⁴³⁾ Glej sprotno opombo 27.

⁽⁴⁴⁾ Zadeva C-345/02, Pearle in drugi, EU:C:2004:448.

stanja [...], pri čemer tveganje tega stanja ni bilo ocenjeno v oceni stroškov likvidacije. Ob upoštevanju navedenega odbitka obveznost za reševanje ne presega 295 milijonov EUR, ocenjeni stroški scenarija likvidacije pa so znašali 333 milijonov EUR. Italija ugotavlja, da je bila dejanska razlika med obema možnostma skoraj 40 milijonov EUR in ne 3 milijone EUR, kot je Komisija navedla v predhodnem stališču iz sklepa o začetku postopka.

- (82) Italija meni, da je ukrep FITD vsekakor usklajen z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu. Prvič, FITD ne bi mogel od Tercas zahtevati, naj podrejenim upnikom naloži porazdelitev bremena, ki bi presejala pogodbene pogoje posameznih posojil, v skladu s katerimi je odpis določen samo v primeru likvidacije. Drugič, z naložitvijo porazdelitve bremena na podrejene upnike se nikakor ne bi znižali stroški za banke članice FITD. Mnenje Komisije, da bi bili stroški bank članic in posledično FITD v primeru prisilne likvidacije (*liquidazione coatta amministrativa*) Tercas najbolj znižani, če bi morali podrejeni upniki prevzeti del izgub, je napačno. Italija na podlagi dokazov iz zapisnikov sej sveta in izvršnega odbora FITD trdi, da se je z ukrepi, ki jih je nazadnje sprejel FITD, preprečilo tveganje morebitnih tožb zaradi izgub, ki bi jih imeli podrejeni upniki. Italija ugotavlja, da se je z ukrepi FITD preprečil tudi negativni vpliv na ugled bančnega sistema, ki bi nastal, če podrejena posojila ne bi bila odplačana v primeru prisilne likvidacije Tercas.
- (83) Zato je bila po mnenju Italije odločitev FITD, da ne vključi podrejenih imetnikov obveznic, razumna, v skladu z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu ter je preprečila, da bi bili FITD in njegove banke članice izpostavljeni dodatnim stroškom.

5.2.2 Pripombe Banca d'Italia

- (84) Komisija ni prejela pripomb Banca d'Italia v zvezi s selektivno prednostjo sprejetih ukrepov.

5.2.3 Pripombe drugih zainteresiranih strani

- (85) Kar zadeva ekonomsko ustreznost ukrepov v smislu načela udeleženca v tržnem gospodarstvu, druge tri zainteresirane strani trdijo, da je bil sprejeti ukrep razumna in dobra odločitev za zasebna podjetja, kot so FITD in njegove banke članice. Po trditvah navedenih strani je zadevni primer očitno podoben zadevi Sicilcassa, v kateri je Komisija sklenila, da obravnavani ukrepi glede na odločilno vlogo zasebnih subjektov ne pomenijo državne pomoči. Tako kot v zadevi Sicilcassa je FITD v zadevnem primeru ravnal kot porok za povračilo vlagateljem v skladu z zakonodajo o sistemih jamstva za vloge; o ukrepih FITD so odločali isti upravljavski organi na podlagi istih meril, Banca d'Italia pa je opravljala iste naloge. Navedene tri zainteresirane strani ugotavljajo, da v Italiji ni več nobene banke pod javnim nadzorom, torej so vse članice FITD zasebne banke. Zato lahko FITD deluje samo kot zasebni subjekt.
- (86) Navedene tri zainteresirane strani so pregledale pretekle primere alternativnih ukrepov FITD ⁽⁴⁵⁾ in njihovo ekonomsko podlago, vključno s primeri iz obdobja, ko je bilo sodelovanje v sistemu jamstva za vloge povsem prostovoljno. Zasebna podjetja so se odločila, da se pridružijo sistemu jamstva za vloge tudi, če se to ni zahtevalo v skladu z zakonom. Zainteresirane strani zavračajo domnevo, da udeleženec v tržnem gospodarstvu *ne bi bil izpostavljen stroškom povračila vlagateljem* in ne bi izdal *nepovratnih prispevkov* ali jamstev, za katera se ne plača premija, kot je Komisija navedla v sklepu o začetku postopka.
- (87) Poleg tega tri zainteresirane strani poudarjajo, da se ravnanje FITD in njegovih bank članic ne bi smelo oceniti v abstraktnem smislu ter s sklicevanjem na hipotetičen nereguliran scenarij, temveč na podlagi regulativnega okvira, v katerem delujejo. Če z regulativnim okvirom določena obveznost poplačila vlog do nekega praga pomeni, da je kritje negativnega lastniškega kapitala tisti ukrep, s katerim bodo banke članice imele najnižje stroške, kot to velja v zadevnem primeru, potem je kritje negativnega lastniškega kapitala s stališča zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu najbolj razumna odločitev.

⁽⁴⁵⁾ Banca di Girgenti, Banca di Credito di Trieste SpA – Kreditna Banka (BCT) in Cassa di Risparmi e Depositi di Prato.

- (88) Te tri zainteresirane strani izpodbijajo argument Komisije, da se stroški povračila vlagateljem v primeru prisilne likvidacije Tercas ne smejo upoštevati pri uporabi načela udeleženca v tržnem gospodarstvu, saj nastanejo zaradi obveznosti, ki jo ima FITD kot sistem jamstva za vloge, ki mora zaščititi vlagatelje v javnem interesu. Po njihovih trditvah je Komisija v primeru reševanja banke Banco Espírito Santo na Portugalskem ⁽⁴⁶⁾ menila, da bi bilo treba za uporabo načela udeleženca v tržnem gospodarstvu upoštevati stroške povračila vlagateljem v primeru likvidacije. Poleg tega Komisija ne more primerjati zadevnega primera s sodbo Sodišča v zadevi Land Burgenland ⁽⁴⁷⁾, saj je Sodišče v tistem primeru razlikovalo med ukrepi, pripisljivimi državi, ki ravna v vlogi delničarke, in ukrepi, pri katerih je država ravnala kot javna oblast.
- (89) Navedene tri zainteresirane strani ugotavljajo, da so bili ukrepi načrtovani na podlagi merila najnižjih stroškov in da je bilo vključeno priznano podjetje za revizije in svetovanje, da bi pomagalo pri opredelitvi rešitve z najnižjimi stroški in najmanjšim tveganjem za banke članice. Na podlagi tega je FITD pripravil nabor ukrepov, s katerimi je lahko bistveno znižal stroške za banke članice ter preprečil tveganje likvidacije in morebitne negativne zunanje učinke, ki bi jih povzročila prisilna likvidacija Tercas.
- (90) Kar zadeva presojo, ali so bili skupni stroški ukrepov podpore nižji za FITD od stroškov, ki bi nastali v primeru likvidacije Tercas, te tri zainteresirane strani trdijo, da Komisija pri oceni stroškov ukrepov podpore ne bi smela upoštevati stroškov jamstva za kritje kreditnega tveganja posojil z odplačilom v enkratnem znesku do [...]. Ti niso bili vključeni v oceno stroškov, ki bi jih imel FITD v primeru likvidacije Tercas. V skladu s tem je izračun Komisije, da je bil s sprejetim ukrepom zagotovljen prihranek v višini samo 3 milijonov EUR, napačen. V poročilu [...], v katerem je bila opredeljena rešitev z najnižjimi stroški in najmanjšim tveganjem za FITD in njegove banke članice, ocena stroškov prisilne likvidacije ni vključevala tveganja, povezanega s posojili [...], ki so znašala približno 35 milijonov EUR. Za pravilno primerjavo obeh scenarijev, tj. povračila vlagateljem in alternativnega ukrepa, bi bilo treba „primerjavo med ukrepom sanacije in scenarijem likvidacije [...] opraviti po odbitku stanja [...], pri čemer tveganje tega stanja ni bilo ocenjeno v oceni stroškov likvidacije“ ⁽⁴⁸⁾. Na podlagi tega nastane primerjava med obveznostjo za reševanje, ki ne presega 295 milijonov EUR, in ocenjenimi stroški v primeru likvidacije v višini 333 milijonov EUR ⁽⁴⁹⁾. Zato tri zainteresirane strani trdijo, da dejanska razlika med obema scenarijema znaša najmanj 38 milijonov EUR. Po njihovem mnenju navedeno stališče potrjuje dejstvo, da so bila posojila, krita z jamstvom FITD, dejansko poplačana Tercas ⁽⁵⁰⁾. FITD ni plačal ničesar v zvezi z jamstvom v vrednosti 35 milijonov EUR, Komisija pa ga je zmotno vključila v svoj izračun stroškov posredovanja.
- (91) Za oceno najnižjih stroškov se v stroške prav tako ne bi smelo vključiti celotnih 30 milijonov EUR zaradi oprostitve plačila davka. FITD bi imel navedene stroške samo, če Komisija ne bi odobrila davčnega ukrepa.
- (92) Navedene tri zainteresirane strani se sklicujejo na oceno odhodka v višini 1,9 milijarde EUR v primeru likvidacije, pri čemer bi bilo mogoče izterjati samo del zneska (v poročilu [...] izračunan na 1,5 milijarde EUR). Trdijo, da bi znesek vlog v višini 1,9 milijarde EUR, ki ga v primeru likvidacije ne bi kril sistem izplačil vlog, ustvaril tveganje širjenja negativnih vplivov na banke članice in bančni sistem na splošno. Takšno tveganje bi lahko imelo izjemno velike pravne posledice in posledice za ugled. Trdijo še, da bi lahko v primeru prisilne likvidacije Tercas zahtevki za nadomestilo, ki bi jih vložili podrejeni upniki, dodatno ogrozili možnosti izterjave dela prvotnih stroškov, ocenjenih na 1,9 milijarde EUR.
- (93) Poročilo [...], na podlagi katerega je FITD izračunal najnižje stroške, je temeljilo na računovodskem stanju na dan 31. decembra 2013; vendar navedene tri zainteresirane strani trdijo, da je skupina BPB 31. julija 2014, tj. na dan izredne skupščine delničarjev za dokapitalizacijo Tercas in dan, ko so bili uradno opredeljeni ukrepi podpore, predstavila posodobljeno oceno vpliva, ki bi ga scenarij likvidacije imel na FITD. Po navedeni posodobljeni oceni

⁽⁴⁶⁾ Sklep Komisije z dne 3. avgusta 2014 v zadevi SA.39250 (2014/N) – Portugalska – Reševanje banke Banco Espírito Santo SA (UL C 393, 7.11.2014, str. 1), uvodne izjave 75–77.

⁽⁴⁷⁾ Združene zadeve C-214/12 P, C-215/12 P in C-223/12 P, Land Burgenland in drugi/Evropska komisija, EU:C:2013:682, točka 60.

⁽⁴⁸⁾ Zapisnik seje izvršnega odbora FITD z dne 30. maja 2014, str. 4; poročilo generalnega direktorja FITD z dne 28. maja 2014, dokument št. 7/2014, str. 5.

⁽⁴⁹⁾ Glej poročilo generalnega direktorja FITD z dne 28. maja 2014, dokument št. 7/2014, str. 5.

⁽⁵⁰⁾ Glej sporočilo z dne 1. aprila 2015, ki ga je Tercas poslala FITD.

stroški znašajo [350–750] milijonov EUR. Razlika med tem in oceno iz poročila, ki je temeljila na stanju na dan 31. decembra 2013, je posledica prerazvrstitve računovodskih položajev, ki so bili 31. decembra 2013 evidentirani kot „donosni“, 31. julija 2014 pa kot „nedonosni“, ter povečanega obsega vlog, ki bi jih FITD moral izplačati.

- (94) Te druge zainteresirane strani zavračajo argument Komisije, da bi bilo mogoče domnevne stroške ukrepov podpore za FITD dodatno znižati z odpisom podrejenega dolga. Na dan, ko se je FITD odločil za posredovanje, možnost reševanja s podrejenim dolgom ni bila pravno izvedljiva. Italijanska zakonodaja določa, da se dolg odpiše samo v primeru prisilne likvidacije. Če bi se takšno reševanje s podrejenim dolgom poskušalo izvesti, bi članice FITD takoj imele zelo visoke stroške, njihovo vračilo pa bi bilo negotovo. Zaradi sporov z imetniki podrejenih dolžniških instrumentov bi se povečali stroški postopkov likvidacije in stroški za članice FITD, saj bi se vrednost sredstev v likvidaciji zmanjšala. Posledični učinek prelivanja bi negativno vplival na zaupanje strank ter ugled in stabilnost samega bančnega sistema. Poleg tega tri zainteresirane strani trdijo, da so bili podrejeni upniki Tercas večinoma posamezni varčevalci in imetniki vlog ter da je posebni upravitelj že sprejel edini možni ukrep porazdelitve bremena v zvezi s podrejenimi upniki, ki je obsegal odlog izplačil kuponov na obveznice, ki jih je imela Banco Popolare Sc.
- (95) Nazadnje, te tri zainteresirane strani trdijo, da je bil v poročilu [...] pri analizi najnižjih stroškov izbran scenarij vrednotenja, ki ni bil najbolj pesimističen. Ocenjeni stroški likvidacije so temeljili na (a) možnosti, da se poišče stranka, ki je pripravljena kupiti nekatere podružnice tudi v primeru likvidacije, in (b) odpuščanju osebja, ki se ne premesti drugam, pri čemer vsak zaposleni prejme odpravnino v višini 12 mesečnih plač. Poročilo [...], na podlagi katerega se je FITD odločil za posredovanje, je temeljilo na srednjem scenariju, obravnavani pa so bili tudi drugi manj ugodni scenariji.
- (96) Poleg tega bi bilo treba domnevati, da Tercas zaradi posredovanja FITD ni prejela nobene prednosti, saj je bilo izvedeno poleg dokapitalizacije, ki jo je Tercas zagotovila skupina BPB ter ki je bila sočasna, pomembna in primerljiva z ukrepom FITD.
- (97) Glede na navedene preudarke bi bilo treba sprejeti ukrep šteti za rešitev z najnižjimi stroški in najmanjšim tveganjem za banke članice FITD.

5.3 Združljivost

5.3.1 Pripombe Italije

- (98) Komisija od Italije ni prejela pripomb v zvezi z združljivostjo ukrepov.

5.3.2 Pripombe Banca d'Italia

- (99) Komisija od Banca d'Italia ni prejela pripomb v zvezi z združljivostjo ukrepov.

5.3.3 Pripombe drugih zainteresiranih strani

- (100) Druge tri zainteresirane strani trdijo, da bi bili ukrepi združljivi z notranjim trgom tudi, če bi pomenili državno pomoč. Po njihovem mnenju bo načrt prestrukturiranja Tercas omogočil, da ponovno vzpostavi svoje dolgoročno uspešno poslovanje, da je ukrep FITD omejen na najmanjšo potrebno raven ter da se z ukrepi omejuje morebitni učinek na konkurenčno strukturo trga.
- (101) Kar zadeva ponovno vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja, te tri zainteresirane strani trdijo, da je posebni upravitelj ravnal, da bi odpravil pomanjkljivosti pri organizaciji in sistemu notranjih kontrol Tercas. Osredotočil se je na nepravilnosti pri upravljanju (kredit, naložbe v lastniški kapital, spori) in pravilno vrednotenje povezanih tveganj (dvomljivi rezultati, odpisi, rezervacije). Postopno je zmanjšal finančni vzvod, da bi

izravnal pomembno zmanjšanje financiranja zaradi zmanjšanja kroga strank. Racionaliziral je strukture (revizija poslovnega modela z zaprtjem nekaterih podružnic, načrt zmanjšanja števila zaposlenih, poenostavitev organizacijskih struktur, zmanjšanje upravnih odhodkov), da bi znatno omejil stroške na strukturni ravni. Dokapitalizacija Tercas, ki sta jo izvedla FITD in BPB, je bila najboljši način za hitro odpravo pomanjkanja likvidnosti. Skupina BPB je prevzela poslovno tveganje, povezano s sanacijo Tercas, ter zagotovila znaten kapital in druga sredstva, da bi zagotovila uspeh svojega poslovnega načrta.

- (102) BPB trdi še, da je pripravila strategijo posredovanja na podlagi izboljšav pri maržah za posojila in vloge ⁽⁵¹⁾, racionalizacije stroškov ⁽⁵²⁾, razvoja sinergij skupine, pozornega spremljanja kreditne kakovosti, optimizacije upravljanja oslabljenih terjatev s prodajo *nedonosnih posojil*, krepitve profilov likvidnosti ⁽⁵³⁾ in uporabe sredstev za upravljanje. Strukturni elementi načrta sanacije so bili izdelani v poslovnem načrtu BPB za obdobje 2015–2019. Navedeni elementi kažejo usklajeno zaporedje ukrepov, usmerjenih v ponovno vzpostavitev donosnosti Tercas; neobstoj podrobnega načrta prestrukturiranja ne bi smel Komisije odvrniti od pozitivne ocene „splošnih programov“, ki sledijo „jasni usmeritvi“ ⁽⁵⁴⁾.
- (103) Posredovanje je bilo omejeno na najmanjše potrebno (1) iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 90 do 93; (2) ker je bila to edina izvedljiva možnost ter (3) ker je FITD k reševanju negativnega lastniškega kapitala in ponovni vzpostavitvi minimalnih količnikov kapitala prispeval samo deloma. Navedene tri zainteresirane strani trdijo, da ob upoštevanju obsega izgub Tercas cenejših alternativ prevzemu Tercas s strani BPB ni bilo, čeprav si je posebni upravitelj prizadeval najti druge kupce ⁽⁵⁵⁾. Prizadevanja, da bi se stroški omejili na najnižje potrebne, potrjuje tudi dejstvo, da sta se stranki za dosego sporazuma o dejanskem znesku negativnega lastniškega kapitala Tercas zatekli k arbitraži, zaradi katere se je skupni znesek, ki ga je zahtevala BPB, zmanjšal s [300–800] milijonov EUR na 265 milijonov EUR.
- (104) Stroški posredovanja so bili dodatno omejeni z ukrepi za porazdelitev bremena. Osnovni kapital se je zmanjšal na nič, zato so delničarji izgubili celotno naložbo. Poleg tega je bilo začasno ustavljeno izplačevanje kuponov na podrejene obveznice, kjer je bilo mogoče. Te druge zainteresirane strani trdijo, da druge oblike odrekanja pri imetnikih podrejenih dolžniških instrumentov niso bile pravno izvedljive, saj se lahko v skladu z veljavnim zakonom od njih zahteva, naj prevzamejo del izgub, samo v primeru prisilne likvidacije. Dejstvo, da dodatno obremenjevanje imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov ni bilo mogoče, vseeno ni povzročilo višjih stroškov za javne finance, saj so vsa sredstva za posredovanje zagotovili zasebni subjekti. Poleg tega bi lahko žrtvovanje imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov ustvarilo dodatne stroške in pomembna tveganja za banke članice FITD. Navedene negativne posledice bi nastale zaradi razdelitve Tercas, tveganj tožb, ki bi jih vložile stranke Tercas, ter negativnega vpliva na njen ugled in splošno stabilnost bančnega sistema. Nazadnje, dejstvo, da imetniki podrejenih dolžniških instrumentov niso bili dodatno obremenjeni, ni vključevalo moralnega tveganja, saj je stroške kritja negativnega lastniškega kapitala v celoti pokrila bančni sistem, davkoplačevalci pa niso imeli dodatnih stroškov.
- (105) Navedene tri zainteresirane strani trdijo, da je bila neuporaba pretvorbe ali odpisa podrejenih dolžniških instrumentov v skladu s točko 42 sporočila o bančništvu, iz katerega je jasno, da prispevki vlagateljev v okviru porazdelitve bremena niso obvezni. Usklajena je bila tudi s točko 45 sporočila, ki omogoča izvzetje iz načelne pretvorbe ali odpisa podrejenih dolžniških instrumentov, „kadar bi izvajanje takih ukrepov ogrozilo finančno stabilnost ali povzročilo nesorazmerne rezultate“.
- (106) Nadalje navedene tri zainteresirane strani trdijo, da je neobstoj ali nezadostnost donosa sprejemljiva, kadar se izravna s temeljitim in širokim prestrukturiranjem ter je upravičena s prizadevanji, da bi se poiskal kupec za banko v krizi, kot velja v zadevnem primeru.

⁽⁵¹⁾ [...].

⁽⁵²⁾ [...].

⁽⁵³⁾ [...].

⁽⁵⁴⁾ BPB se sklicuje na stališče Komisije v zadevi T-11/95, BP Chemicals/Komisija, EU:T:1998:199, v skladu s katerim „izdelava načrta prestrukturiranja ni statična dejavnost“ (točka 105 sodbe). Trdi še, da nekateri novejši sklepi Komisije potrjujejo, da dejstvo, da se načrt prestrukturiranja ne predloži hitro, ne preprečuje ugotovitve, da je neki ukrep združljiv z notranjim trgom. Glej Sklep Komisije z dne 13. februarja 2014 v zadevi SA.36663 (2014/NN) – Španija – Ukrep podpore za SGR (UL C 120, 23.4.2014, str. 1), in Sklep Komisije (EU) 2015/1092 z dne 23. julija 2014 o državni pomoči SA.34824 (2012/C), SA.36007 (2013/NN), SA.36658 (2014/NN), SA.37156 (2014/NN), SA.34534 (2012/NN), ki jo je Grčija izvedla za skupino National Bank of Greece Group v zvezi z: dokapitalizacijo in prestrukturiranjem banke National Bank of Greece S.A., reševanjem banke First Business Bank S.A. z nalogom za prenos na banko National Bank of Greece S.A., reševanjem banke Probank S.A. z nalogom za prenos na banko National Bank of Greece S.A., reševanjem bank družnih bank Lesvos-Limnos, Achaia in Lamia (UL L 183, 10.7.2015, str. 29).

⁽⁵⁵⁾ Glej vlogo posebnega upravnika za posredovanje FITD z dne 25. oktobra 2013, str. 3; da drugih rešitev razen posla, ki ga je predlagala BPB, ni bilo, je razvidno tudi iz zapisnika seje izvršnega odbora FITD z dne 28. oktobra 2013, str. 4.

- (107) Poleg tega posredovanje ne izkrivlja notranjega trga iz naslednjih razlogov:
1. dejavnosti Tercas so bile majhne po obsegu in geografsko omejene;
  2. BPB je bila edina, ki je izrazila dejanski interes za dokapitalizacijo Tercas, Komisija pa je odločila, da prodaja propadajoče banke, katere dejavnost je prejemnik domnevne pomoči, zasebnemu subjektu na trgu v okviru odprtega postopka prodaje pomeni obliko zmanjševanja morebitnega izkrivljanja konkurence⁽⁵⁶⁾;
  3. načrt prestrukturiranja Tercas je bil dovolj daljnosežen, v njem pa je bila predvidena vključitev Tercas v skupino BPB.
- (108) Prenos Tercas na BPB je bila edina izvedljiva možnost za odpravo težav, ki jih je obravnaval italijanski nadzorni organ, in preprečitev morebitnega izkrivljanja konkurence. Poleg tega sta bila za to transakcijo za prestrukturiranje potrebna popolna dokapitalizacija Tercas in znatno povečanje kapitala BPB.
- (109) Nazadnje, te druge zainteresirane strani ob sklicevanju na prejšnje sklepe Komisije⁽⁵⁷⁾ trdijo, da se lahko dokapitalizacija Tercas in njena vključitev v BPB, izvedena po pokritju negativnega lastniškega kapitala, ki ga je brez plačila zagotovil FITD, štejeta za upravičeno, ker sta bili potrebni za to, da se zagotovi prenos sredstev podjetja ter izvede temeljito in obsežno prestrukturiranje banke. V zadevnem primeru ne bi nobena možnost, s katero bi se lahko premagala huda kriza Tercas, zagotovila donosa. Če bi FITD zahteval donos, bi se pozicija v lastniških instrumentih Tercas poslabšala, to pa bi povzročilo višje stroške nakupa banke.

6. OCENA UKREPOV

6.1 Obstoje državnih pomoči

- (110) Člen 107(1) Pogodbe določa, da je „vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdruljiva z notranjim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“. Izpolnjeni morajo biti vsi ti pogoji; v nadaljevanju Komisija presodi, ali so izpolnjeni v primeru ukrepov, ki jih je sprejel FITD.
- (111) Italija ni priglasila sheme oprostitve plačila davkov iz uvodne izjave 4 sklepa o začetku postopka. Po informacijah, ki so zdaj na voljo Komisiji, se ni uporabila v zadevnem primeru. Zato shema oprostitve plačila davkov ne spada na področje uporabe tega sklepa.

6.1.1 Državna sredstva in pripisljivost državi

- (112) Sodišče je večkrat potrdilo, da vsa finančna sredstva, ki jih lahko javni organi dejansko uporabijo za podporo podjetjem, spadajo pod nadzor državne pomoči, ne glede na to, ali so navedena sredstva v stalni lasti državne blagajne ali ne. Obvezni prispevki, ki se naložijo, upravljajo in porazdelijo v skladu z zakonom ali drugimi javnimi pravili, nakazujejo prisotnost državnih sredstev, tudi če jih ne upravljajo javni organi⁽⁵⁸⁾. Samo dejstvo, da se sredstva financirajo z zasebnimi prispevki, ne pomeni, da sredstva nimajo javnega značaja. Dejavniki, ki se upoštevajo, ni prvotni izvor sredstev, temveč pomembnost poseganja javnega organa v določanje navedenih ukrepov in podrobnih pravil njihovega financiranja⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁶⁾ Glej sprotno opombo 31.

⁽⁵⁷⁾ Sklep Komisije z dne 27. marca 2012 v zadevi SA.26909 (2011/C) – Portugalska – Banco Português de Negócios (BPN), točki 247 in 248; Sklep Komisije z dne 18. februarja 2014 – Poljska – Shema za pravilno likvidacijo kreditnih zadrug, naveden zgoraj, točka 65; Sklep Komisije z dne 30. maja 2012 – Španija – Prestrukturiranje bank CAM in Banco CAM, naveden zgoraj, točka 113, glej tudi točki 119 in 120.

⁽⁵⁸⁾ Zadeva 173/73, Italija/Komisija, EU:C:1974:71, točka 16; združene zadeve C-78/90 do C-83/90, Compagnie Commerciale de l'Ouest/Receveur principal des douanes de La Pallice-Port, EU:C:1992:118, točka 35; zadeva C-206/06, Essent Netwerk Noord in drugi, EU:C:2008:413, točke 58–74; zadeva T-384/08, Elliniki Nafpigokataskavastiki in drugi/Evropska komisija, EU:T:2011:650, točka 87.

⁽⁵⁹⁾ Zadeva T-139/09, Francoska republika/Evropska komisija, EU:T:2012:496, točki 63 in 64.

- (113) Poleg tega je Sodišče v zadevah *Ladbroke* ⁽⁶⁰⁾, *Stardust Marine* in *Doux Élevage* poudarilo, da sredstva, ki so še naprej pod javnim nadzorom in zato na voljo javnim organom, pomenijo državna sredstva.
- (114) V zadevi *Doux Élevage* so se dejavnosti medpanožne organizacije financirale z obveznimi prispevki, ki jih je naložila država: Sodišče je odločilo, da ni mogoče ugotoviti, da so ukrepi organizacije pripisljivi državi. Ugotovilo je, da je cilje, ki so se zasledovali z uporabo sredstev, popolnoma sama določila organizacija, in da obvezna narava prispevkov v navedeni zadevi ni bila „odvisna od zasledovanja konkretnih političnih ciljev, ki bi jih določili in opredelili javni organi“. Država je izvajala zgolj nadzor pravilnosti in skladnosti uvedbe prispevkov v okviru medpanožne organizacije z zakonom, tj. postopkovni okvir, ni pa bila pooblaščenca za nadziranje upravljanja sredstev.
- (115) V skladu s sodno prakso sodišč Unije je torej ukrep pripisljiv državi in se financira z državnimi sredstvi, kadar nabor kazalnikov kaže, da država v skladu z nacionalno zakonodajo izvaja nadzor in vpliv za zagotovitev, da uporaba sredstev zasebnega subjekta izpolnjuje cilj javne politike, za katerega je navedeni subjekt pristojen.
- (116) V zadevi *Stardust Marine* je Sodišče prav tako odločilo, da je iz nabora kazalnikov, ki izvirajo iz okoliščin zadeve, mogoče ugotoviti, ali je državi pripisljiv ukrep pomoči, ki ga je sprejel subjekt, ki je na prvi pogled neodvisen in ni del države. Eden od takih kazalnikov je dejstvo, da zadevni subjekt ne bi mogel sprejeti odločitve, ki domnevno vključuje državno pomoč, ne da bi upošteval navodila ali napotke javnih organov. V nekaterih okoliščinah so lahko za ugotovitev, da je ukrep pomoči, ki ga je sprejelo podjetje, pripisljiv državi, pomembni drugi kazalniki.
- (117) Kar zadeva ukrepe, v zvezi s katerimi je Komisija začela formalni postopek preiskave v zadevnem primeru, bi bilo treba spomniti, da je zakonodajalec Unije z Direktivo 94/19/ES uvedel sisteme jamstva za vloge, pri čemer je bil cilj politike, da se ohrani in poveča „trdnost bančnega sistema“ ⁽⁶¹⁾, ter jih pooblastil za zaščito vlagateljev ⁽⁶²⁾. Z Direktivo 94/19/ES se od držav članic zahteva uvedba enega ali več sistemov jamstva za vloge, odgovornih za povračila vlagateljem v primeru propada kreditne institucije. V zvezi z možnostjo drugih oblik posredovanja v njej ni govora, tako da države članice ohranijo diskrecijsko pravico za presojo, ali bodo sistemom jamstva za vloge dovolile, da presežejo izključno nalogo izplačevanja in razpoložljiva finančna sredstva uporabijo na druge načine.
- (118) Z Direktivo 2014/49/EU se to stanje ne spreminja, se pa izrecneje obravnavajo značilnosti takšnih alternativnih ukrepov. Namenjeni morajo biti preprečitvi propada kreditne institucije, „da bi se tako izognili stroškom povračil vlagateljem“, pa tudi stroškom, „ki jih propad kreditne institucije povzroči gospodarstvu na splošno,“ in „drugim negativnim učinkom“, kot je negativni učinek „na finančno stabilnost in zaupanje vlagateljev“ ⁽⁶³⁾.
- (119) V skladu z Direktivo 2014/49/EU lahko države članice dovolijo uporabo sistemov jamstva za vloge za ohranitev dostopa vlagateljev do kritih vlog v začetni fazi delujočega podjetja ter v okviru nacionalnih postopkov zaradi insolventnosti ⁽⁶⁴⁾. Komisija poudarja, da lahko v nasprotju s stališčem drugih zainteresiranih strani iz uvodne izjave 79 alternativni ukrepi, ki jih sprejme sistem jamstva za vloge, pomenijo pomoč, ne glede na to, ali so namenjeni preprečitvi propada kreditne institucije ali sprejeti v zvezi z likvidacijo.
- (120) Zaščita prihrankov in vlagateljev ima poseben položaj v italijanski nacionalni zakonodaji: člen 47 ustave Italije določa, da „Republika [...] štiti prihranke v vseh njihovih oblikah“ ⁽⁶⁵⁾. Banca d'Italia je organ, ustanovljen na

⁽⁶⁰⁾ Zadeva C-83/98 P, Francija/*Ladbroke Racing* in Komisija, EU:C:2000:248, točka 50: „čeprav vključene vsote [...] niso stalno v lasti državne blagajne, dejstvo, da ostajajo stalno pod javnim nadzorom in torej na voljo pristojnim nacionalnim organom, zadostuje za to, da se opredelijo kot državna pomoč“.

⁽⁶¹⁾ Glej med drugim uvodni izjavi 1 in 16 Direktive 94/19/ES.

⁽⁶²⁾ Glej člen 3 ter uvodne izjave 1, 2, 3, 11, 12, 15, 16, 20, 21, 24 in 25 Direktive 94/19/ES.

⁽⁶³⁾ Glej med drugim uvodne izjave 3, 4 in 16 Direktive 2014/49/EU.

⁽⁶⁴⁾ Glej člen 11(3) in (6) Direktive 2014/49/EU.

⁽⁶⁵⁾ „La Repubblica ... tutela il risparmio in tutte le sue forme“.

podlagi javnega prava, in že samo iz tega razloga je njeno ravnanje pripisljivo državi ter spada na področje uporabe člena 107 Pogodbe, čeprav je po ustavi neodvisna ⁽⁶⁶⁾; opravlja nalogo varovanja stabilnosti italijanskega bančnega sistema ⁽⁶⁷⁾ in zaščite vlagateljev ⁽⁶⁸⁾.

- (121) Glede na navedeno je treba člen 96a zakona o bančništvu razlagati kot posebno opredelitev javnega pooblastila za zaščito vlagateljev, ki se uporablja za sisteme jamstva za vloge, priznane v Italiji. Z vključitvijo zadnjega stavka v člen 96a(1), v skladu s katerim lahko sistemi jamstva za vloge „opravljajo tudi druge vrste in oblike posredovanja“ poleg izplačil vlagateljev, so se italijanski organi odločili, da svojim priznanim sistemom jamstva za vloge dovolijo, da sredstva, ki jih pridobijo od bank članic, uporabijo za različne vrste ukrepov. Člen 96a zakona o bančništvu je torej podlaga za priznanje FITD kot obveznega sistema jamstva za vloge v Italiji, hkrati pa je v skladu z njim FITD pooblaščen za sprejemanje ukrepov podpore.
- (122) Z navedenega vidika dejstvo, da je FITD organiziran kot konzorcij na podlagi zasebnega prava ⁽⁶⁹⁾, ni pomembno, saj kot je Sodišče odločilo v zadevi Stardust Marine, zgolj dejstva, da je subjekt ustanovljen na podlagi splošnega prava, ni mogoče šteti za zadostno za izključitev možnosti, da je ukrep pomoči, ki ga sprejme tak subjekt, pripisljiv državi. Cilji FITD – uresničevanje skupnih interesov članic s krepitvijo varnosti vlog in zaščite ugleda bančnega sistema – so očitno skladni z javnim interesom. To pa ne pomeni nujno, da bi lahko podjetje sprejelo odločitev, ne da bi upoštevalo zahteve javnih organov. Poleg tega ni nujno, da bi moral biti vpliv države posledica pravno zavezujočega akta javnega organa. Načelna avtonomija podjetja ne preprečuje vključenosti države v praksi.
- (123) Vsekakor ima Banca d'Italia v skladu z zakonodajo Unije in Italije pooblastila in sredstva za zagotovitev, da so vsi ukrepi, ki jih sprejme FITD kot sistem jamstva za vloge, priznan na podlagi zakona o bančništvu, skladni z navedenim pooblastilom v okviru javne politike in prispevajo k zaščiti vlagateljev. To je jasno določeno v uvodnem stavku člena 96b(1) zakona o bančništvu, v katerem seznam vseh pooblastil, ki jih Banca d'Italia izvaja v zvezi z italijanskimi sistemi jamstva za vloge, sledi izjavi, da je treba navedena pooblastila izvajati „ob upoštevanju zaščite vlagateljev in stabilnosti bančnega sistema“.
- (124) Glede na navedene dokaze in v nasprotju z zadevo Doux Élevage, v kateri je bil predmet naknadne odobritve, ki jo zagotovi javna uprava, zgolj postopkovne narave, mora Banca d'Italia odobriti vsako posredovanje FITD na podlagi vsebine posredovanja, pri čemer presodi, ali je v skladu z javnim pooblastilom, ki ga ima FITD na podlagi zakona o bančništvu.
- (125) Italija je potrdila, da bilo treba ob uporabi te logike bonitetni nadzor bank šteti za javni nadzor, sredstva bank pa za javna sredstva (uvodna izjava 53); to je očitno nebstveno. Komisija ugotavlja zgolj, da nadzor nad bankami, ki ga izvaja Banca d'Italia, ni namenjen preverjanju skladnosti s pooblastilom v okviru javne politike, ki ga imajo banke pod nadzorom.
- (126) Prednost javnega pooblastila in povezani javni nadzori so priznani tudi v statutu FITD ⁽⁷⁰⁾, v skladu s katerim morajo vsi ukrepi podpore izpolnjevati sočasna pogoja, da mora obstajati razumna možnost sanacije in da je mogoče domnevati, da bodo stroški sklada nižji od stroškov, ki bi nastali zaradi ukrepov, sprejetih v primeru likvidacije („načelo najnižjih stroškov“). Navedena sočasna pogoja pomenita, da je odločitev o sprejetju ukrepov podpore dopustna samo, če omogoči FITD, da izpolni svoje javno pooblastilo za zaščito vlagateljev. Navedeno prednost potrjuje zahteva za odobritev, ki jo zagotovi Banca d'Italia v skladu z zakonom o bančništvu.

⁽⁶⁶⁾ Glej zadevo T-358/94, Air France/Komisija, EU:T:1996:194, točke 59 do 62, v kateri je Splošno sodišče odločilo, da je ravnanje francoske Caisse des Dépôts et Consignations nujno pripisljivo državi, saj je organ javnega sektorja, pri čemer je dodalo, da navedene ugotovitve ne izpodbijajo argumenti o avtonomiji organa v odnosu do drugih organov države.

⁽⁶⁷⁾ Na spletni strani Banca d'Italia je navedeno: „Zakon dodeljuje Banki Italije odgovornost za varovanje stabilnosti nacionalnega finančnega sistema.“ (L'ordinamento giuridico affida alla Banca d'Italia la responsabilità per la salvaguardia della stabilità del sistema finanziario nazionale.) <https://www.bancaditalia.it/compiti/stabilita-finanziaria/>. Banca d'Italia je članica Evropskega odbora za sistemsko tveganja, Odbora za finančno stabilnost in Odbora Eurosistema/Evropskega sistema centralnih bank za finančno stabilnost.

⁽⁶⁸⁾ Na spletni mestu Banca d'Italia (oddelek z naslovom „Nadzor nad bančnim in finančnim sistemom“) je navedeno: „Banka Italije je odgovorna tudi za zaščito strank bank in finančnih posrednikov, ki je temeljni del bančnega in finančnega nadzora, ki se izvaja poleg drugih nadzornih nalog in skupaj z njimi.“ (Alla Banca d'Italia sono affidati rilevanti compiti in materia di tutela dei clienti degli intermediari bancari e finanziari che rappresenta un elemento costitutivo della supervisione bancaria e finanziaria, affiancandosi ed integrandosi con gli altri obiettivi dell'azione di vigilanza.)

⁽⁶⁹⁾ Člen 1 statuta FITD.

⁽⁷⁰⁾ Člen 29(1).

(127) Poleg tega ima Banca d'Italia v skladu z zakonom o bančništvu široka pooblastila v zvezi s sistemi jamstva za vloge:

1. v skladu s točko (d) člena 96b(1) zakona o bančništvu mora „odobriti posredovanja sistemov jamstva“;
2. v skladu s točko (b) člena 96b(1) zakona o bančništvu mora „uskaljevati dejavnost sistemov jamstva s pravili za urejanje bančnih kriz in svojo nadzorno dejavnostjo“ ⁽⁷¹⁾;
3. v skladu s točko (a) člena 96b(1) zakona o bančništvu Banca d'Italia „prizna sisteme jamstva in potrdi njihove statute, če sistemi nimajo značilnosti, ki bi lahko povzročile neenakomerno porazdelitev tveganj insolventnosti v bančnem sistemu“ ⁽⁷²⁾;
4. v skladu s točko (h) člena 96b(1) zakona o bančništvu lahko „določi pravila za izvedbo pravil, določenih“ v oddelku IV zakona o bančništvu o sistemih jamstva za vloge ⁽⁷³⁾.

(128) Poleg pooblastil v zvezi s FITD, ki jih ima Banca d'Italia na podlagi zakona o bančništvu, so do ukrepov podpore FITD upravičene samo banke pod posebno upravo ⁽⁷⁴⁾. Banka se da pod posebno upravo na predlog Banca d'Italia ter po odredbi ministrstva za gospodarstvo in finance. V skladu s statutom FITD v tej fazi „sklad posreduje [...] v primerih posebne uprave bank članic, ki lahko poslujejo v Italiji“ ⁽⁷⁵⁾. Samo posebni upravitelj banke lahko FITD pošlje zahtevo za posredovanje, ki jo morajo na skupščini odobriti delničarji banke. Posebni upravitelj je javni uslužbenec, ki zastopa javni interes, imenuje in nadzoruje pa ga Banca d'Italia. Banca d'Italia je pooblaščenca tudi za odpoklic ali zamenjavo posebnega upravitelja ⁽⁷⁶⁾ ter dajanje navodil, s katerimi lahko določi posebne zaščitne ukrepe in omejitve za upravljanje banke ⁽⁷⁷⁾. Posredovanje FITD torej sproži javni uslužbenec pod nadzorom Banca d'Italia.

(129) Kar zadeva pooblastilo za odobritev ukrepov s strani sistemov jamstva za vloge, Komisija ugotavlja, da pojem odobritve zahteva upravni ukrep, ki mora biti sprejet pred začetkom veljavnosti ukrepa, ki naj bi se odobril. V nasprotnem primeru izvajanje pooblastil, ki jih ima Banca d'Italia v zvezi z ukrepi FITD za zagotovitev stabilnosti finančnega sistema in zaščite vlagateljev, ne bi bilo učinkovito. V praksi je odobritev potrebna v fazi, ko ima FITD še možnost, da predlagani ukrep znova oceni in spremeni, če mu Banca d'Italia nasprotuje. Odobritve ni mogoče obravnavati kot ukrep, ki se sprejme po odločitvi FITD za posredovanje (kot navajajo Italija, FITD, Tercas in BPB ⁽⁷⁸⁾). Dejstvo, da Banca d'Italia sodeluje na vseh sejah sveta in izvršnega odbora FITD kot opazovalka ⁽⁷⁹⁾, je pomembno v povezavi s tem (v nasprotju s trditvami Italije, FITD, Tercas in BPB ⁽⁸⁰⁾), saj je mogoče domnevati, da to dejstvo omogoča, da Banca d'Italia že zelo zgodaj izrazi skrb v zvezi z načrtovanim posredovanjem.

⁽⁷¹⁾ „Banca d'Italia ob upoštevanju zaščite vlagateljev in stabilnosti bančnega sistema [...] usklajuje dejavnost sistemov jamstva s pravili za urejanje bančnih kriz in svojo nadzorno dejavnostjo.“ (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario ... coordina l'attività dei sistemi di garanzia con la disciplina delle crisi bancarie e con l'attività di vigilanza.)

⁽⁷²⁾ „Banca d'Italia ob upoštevanju zaščite vlagateljev in stabilnosti bančnega sistema [...] prizna sisteme jamstva in potrdi njihove statute, če sistemi nimajo značilnosti, ki bi lahko povzročile neenakomerno porazdelitev tveganj insolventnosti v bančnem sistemu.“ (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario ... riconosce i sistemi di garanzia, approvandone gli statuti, a condizione che i sistemi stessi non presentino caratteristiche tali da comportare una ripartizione squilibrata dei rischi di insolvenza sul sistema bancario.)

⁽⁷³⁾ „Banca d'Italia ob upoštevanju zaščite vlagateljev in stabilnosti bančnega sistema [...] določa pravila za izvedbo pravil iz tega oddelka.“ (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario ... emana disposizioni attuative delle norme contenute nella presente sezione.)

⁽⁷⁴⁾ Člen 29(1) statuta FITD.

⁽⁷⁵⁾ Člen 4 statuta FITD.

⁽⁷⁶⁾ Člen 71(3) zakona o bančništvu.

⁽⁷⁷⁾ Člen 72(4) zakona o bančništvu: „Banca d'Italia lahko z navodili posebnim upraviteljem in članom nadzornega odbora naloži posebne zaščitne ukrepe in omejitve za upravljanje banke. Posebni upravitelji in člani nadzornega odbora so osebno odgovorni za neizpolnjevanje navodil, ki jih da Banca d'Italia.“ (La Banca d'Italia, con istruzioni impartite ai commissari e ai membri del comitato di sorveglianza, può stabilire speciali cautele e limitazioni nella gestione della banca. I componenti gli organi straordinari sono personalmente responsabili dell'inosservanza delle prescrizioni della Banca d'Italia.)

⁽⁷⁸⁾ Glej uvodne izjave 47, 56 in 69.

⁽⁷⁹⁾ Člen 13(6) in člen 16(1)(d) statuta FITD.

⁽⁸⁰⁾ Glej uvodne izjave 46, 58 in 71.

- (130) Javni organi so skratka pooblašteni za to, da začnejo ukrep na svojo zahtevo, na podlagi svojega pooblastila za odobritev vsebine ukrepa pa vplivajo nanj, preden se v zvezi z njim dejansko sprejme odločitev. Njihov vpliv v postopku dodatno utrjuje njihova navzočnost na vseh sejah, na katerih se sprejemajo odločitve in na katerih lahko izrazijo morebitne skrbi. Kljub temu in čeprav je treba odobritev Banca d'Italia načeloma obravnavati kot predhodni ukrep in ne naknadni⁽⁸¹⁾, Komisija poudarja, da se lahko tudi naknadni nadzor šteje za enega od kazalnikov pripisljivosti državi, navedenih v zadevi Stardust Marine.
- (131) Pooblastila, ki so na voljo javnim organom, so se dejansko izvajala v zvezi s sprejetjem obravnavanih ukrepov podpore:
1. iz dokumentov, ki jih je Italija poslala Komisiji, je razvidno, da je Banca d'Italia odobrila zadevne ukrepe za Tercas ob upoštevanju interesov vlagateljev in strank v smislu člena 96b(1)(d) zakona o bančništvu⁽⁸²⁾. Banca d'Italia je torej odobrila zadevne ukrepe FITD ob upoštevanju posebnih določb nacionalnega javnega prava.
  2. Pogajanja med BPB in posebnim upraviteljem Tercas so bila opravljena „ob usklajevanju z Banko Italije“⁽⁸³⁾.
  3. Banca d'Italia je FITD „pozvala“ k „prizadevanju za uravnotežen sporazum z BPB“ za kritje negativnega lastniškega kapitala Tercas ob upoštevanju morebitnega negativnega učinka likvidacije Tercas in njene hčerinske družbe Caripe⁽⁸⁴⁾.
- (132) Komisija sklepa, da v nasprotju z razmerami v zadevi Doux Élevage, v kateri je Sodišče ugotovilo, da je organizacija popolnoma sama določila cilje in namene posredovanja, v obravnavani zadevi FITD zagotovo ne določa ciljev in namenov posredovanja popolnoma sam. Podrobno se določijo v skladu z javnim pooblastilom, ki ga ima FITD na podlagi zakona o bančništvu, vsebinsko pa jih nadzorujejo javni organi. FITD se dejansko lahko odloči, da ne bo posredoval, kar pa ne vpliva na ugotovitev Komisije v zvezi z ukrepom, ki ga je FITD dejansko sprejel.
- (133) Poleg pomembnega javnega nadzora, dokazanega zgoraj, mora Komisija poudariti obvezno naravo prispevkov k sredstvom FITD, uporabljenim pri posredovanju.
- (134) Kot je opisano v razdelku 2.3, je članstvo v FITD za italijanske banke obvezno⁽⁸⁵⁾. V zvezi s tem je sklicevanje na Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo (glej uvodno izjavo 70), ki naj bi potrjevalo

⁽⁸¹⁾ Glej na primer pripombo Irene Mecatti v zvezi s členi 96 do 96c zakona o bančništvu v dokumentu M. Porzio, V. Santoro, F. Belli, G. Losappio in M. Rispoli Farina, *Testo unico bancario, Commentario*, Giuffrè Editore, 2010: „Banca d'Italia mora vnaprej odobriti vsako posredovanje sistema jamstva za vloge (člen 96b(1)(d))“ (ogni intervento dei spd deve essere preventivamente autorizzato della BI (art. 96-ter, co. 1, lett. d)); ležéčo pisavo je dodal avtor besedila.

⁽⁸²⁾ Glej dopisa Banca d'Italia z dne 4. novembra 2013 in 7. julija 2014, s katerima je FITD dovolila, da zagotovi obravnavane ukrepe podpore (prilogi 8 in 9 k odgovoru Italije z dne 14. novembra 2014 na zahtevo Komisije za informacije z dne 10. oktobra 2014).

⁽⁸³⁾ Poročilo, priloženo zapisniku seje sveta FITD z dne 30. maja 2014, str. 1 (Priloga 3.9 k odgovoru Italije z dne 14. novembra 2014 na zahtevo Komisije za informacije z dne 10. oktobra 2014): „Zaradi razvoja teh dejavnikov so bila opravljena podrobna pogajanja z BPB in posebnim upraviteljem – ob usklajevanju z Banca d'Italia –, da bi se opredelili mehanizmi za posredovanje sklada, s katerimi se kar najbolj poveča učinkovitost ukrepov podpore v okviru širšega načrta za ponovno vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja Tercas na podlagi dokapitalizacije, ki bi jo izvedla BPB.“ (L'evolversi di tali fattori ha portato ad un articolato negoziato con la BPB e con il Commissario straordinario, in coordinamento con la Banca d'Italia, per l'individuazione di modalità attuative dell'intervento del Fondo volte a massimizzare l'efficacia dell'azione di sostegno nel quadro del più ampio piano di risanamento della Tercas, imperniato su un'operazione di ricapitalizzazione da parte della BPB.)

⁽⁸⁴⁾ Poročilo, priloženo zapisniku seje izvršnega odbora FITD z dne 30. maja 2014, str. 4 (Priloga 3.9 k odgovoru Italije z dne 14. novembra 2014 na zahtevo Komisije za informacije z dne 10. oktobra 2014): „Banca d'Italia [...] je sklad pozvala k prizadevanju za uravnotežen sporazum z BPB za kritje negativnega lastniškega kapitala.“ (La Banca d'Italia ... ha invitato il Fondo a ricercare un'intesa equilibrata con BPB per la copertura del deficit patrimoniale.)

⁽⁸⁵⁾ Čeprav je pravno mogoče članstvo v FITD preklicati, imajo banke pravno obveznost, da so članice sistema jamstva za vloge. Poleg tega, kot je navedeno v uvodni izjavi 33, je članstvo v FITD za italijanske banke, ki niso združne banke, obvezno iz naslednjih razlogov: (1) glede na to, da poslovnim bankam v Italiji ni na voljo drug sistem jamstva za vloge, je članstvo v FITD *de facto* obvezno; (2) statut FITD določa, da morajo biti včlanjene vse italijanske banke, ki niso združne banke.

domnevno prostovoljno naravo članstva v FITD, napačno, saj se v skladu z zakonom o bančništvu ⁽⁸⁶⁾ od italijanskih združenih bank zahteva, da v okviru svoje mreže ustanovijo poseben sistem jamstva za vloge: posledično združne banke ne morejo biti članice FITD, banke, ki niso združne banke, pa ne morejo biti članice Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo in se morajo včlaniti v FITD. Zato določba statuta FITD ⁽⁸⁷⁾, v skladu s katero lahko banke članice prekličejo svoje članstvo in ki so jo zainteresirane strani poudarile v svojih pripombah (glej uvodno izjavo 70), pomeni zgolj teoretično možnost, ki torej v praksi ni izvedljiva, saj se navedene banke ne morejo včlaniti v noben drug priznan sistem jamstva za vloge.

- (135) Poleg tega odločitev o sprejetju ukrepov podpore sprejmejo upravljavski organi FITD. Ne glede na to, kakšni so posamezni interesi bank članic, ne morejo dati veta na takšno odločitev niti odstopiti od ukrepov ⁽⁸⁸⁾ ter morajo prispevati k financiranju ukrepa, o katerem je bila sprejeta odločitev. Dejstvo, da se takšna sredstva ne evidentirajo v bilanco stanja FITD, temveč v ločene račune, je zgolj formalnost, saj jih neposredno upravlja FITD.
- (136) Komisija na podlagi tega sklepa, da je posredovanje pripisljivo FITD in ne njegovim članicam ter da so sredstva, uporabljena za izvajanje ukrepov, sredstva FITD in ne lastna sredstva bank članic.
- (137) Ker so torej članstvo v FITD in prispevki za ukrepe podpore, o katerih odloča FITD, obvezni, Komisija ugotavlja, da morajo banke v Italiji za to, da delujejo kot banke, ki niso združne, v skladu z italijansko zakonodajo prispevati k stroškom podpornih ukrepov FITD. Sredstva za financiranje takšnih ukrepov podpore se očitno naložijo, upravljajo in porazdelijo v skladu z zakonodajo in drugimi javnimi predpisi, zato imajo javni značaj.
- (138) V skladu s tem Komisija ugotavlja, da v zadevnem primeru italijanski organi načeloma in v praksi izvajajo stalni nadzor skladnosti uporabe sredstev FITD z javnimi cilji ter vplivajo na to, kako FITD uporablja navedena sredstva.
- (139) Zlasti glede na to, da so javni organi uradno pooblaščen, da zahtevajo posredovanje in odobrijo vsebino sprejetih ukrepov v zvezi s skladnostjo z javnim pooblastilom (glej uvodno izjavo 126), Komisija ugotavlja, da se vloga Banca d'Italia ne more šteti za omejeno na izključno informativno ali zgolj za formalen nadzor pravilnosti in skladnosti z zakonom ⁽⁸⁹⁾.
- (140) Sodišče je v zadevi *Doux Élevage* poudarilo zlasti, da obvezna narava prispevkov v navedeni zadevi ni „odvisna od zasledovanja konkretnih političnih ciljev, ki bi jih določili in opredelili javni organi“. V nasprotju s tem so ukrepi FITD dejansko odvisni od konkretnih javnih ciljev, ki jih določijo in opredelijo javni organi, pri čemer jih navedeni cilji, predvsem cilji politike v zvezi z zaščito vlagateljev, tudi usmerjajo.
- (141) Zadevni ukrepi so pod nadzorom Banca d'Italia, zato se ta nadzor med drugim izvaja ob upoštevanju ciljev Banca d'Italia, vključno z ohranitvijo stabilnosti finančnega sistema. V zvezi s tem je treba opozoriti na naslednje:
1. pomembnost vloge Banca d'Italia pri zagotavljanju stabilnosti italijanskega bančnega sistema in zaščiti vlagateljev;
  2. široka pooblastila, ki jih lahko Banca d'Italia izvaja za zagotovitev, da FITD upošteva navedene zahteve.
- (142) Dejavniki iz uvodnih izjav 127 do 131 (zakonodaja, v skladu s katero Banca d'Italia izvaja strog nadzor nad organizacijo in jo usklajuje za zagotovitev, da FITD prispeva k izpolnjevanju pomembnih javnih ciljev) kažejo, da ima FITD izreden pravni status v primerjavi z običajnimi zasebnimi konzorciji na podlagi italijanske zakonodaje ter da njegov namen, ki temelji na njegovem javnem pooblastilu, očitno presega na primer namen CIDEF ⁽⁹⁰⁾, ki je bil ocenjen v sodbi v zadevi *Doux Élevage*. Tak izredni status je veljaven kazalnik pripisljivosti po preskusu iz zadeve *Stardust Marine*.

⁽⁸⁶⁾ Člen 96 zakona o bančništvu.

⁽⁸⁷⁾ Člen 8 statuta FITD.

⁽⁸⁸⁾ Odločitev o posredovanju sprejema svet ali izvršni odbor z večino, kot je opisano v uvodni izjavi 36.

⁽⁸⁹⁾ Glej točko 38 sodbe v zadevi *Doux Élevage*.

⁽⁹⁰⁾ Comité interprofessionnel de la dinde française.

- (143) Ob upoštevanju dejavnikov, navedenih zgoraj, je iz vsebine, usmerjenosti in predmeta ukrepov razvidno, da je verjetnost, da javni organi ne bi vplivali na njihovo sprejetje, zelo majhna. Podjetje z ukrepi ni zgolj pridobilo konkurenčne prednosti, temveč se je izognilo propadu, in sicer zaradi javne podpore, zagotovljene z ukrepi 1, 2 in 3, opisanimi v uvodni izjavi 38, katere namen je bil zaščititi vlagatelje in stabilnost italijanskega bančnega sistema.
- (144) Komisija v skladu s tem meni, da obstaja dovolj dokazov, da je ukrep pripisljiv državi in da se je financiral z javnimi sredstvi.
- (145) Tudi če nekateri dejavniki, ki so po mnenju Komisije pomembni, sami po sebi ne bi zadostovali za utemeljitev ugotovitve, da so ukrepi pripisljivi državi, je iz uvodnih izjav 118 do 144 jasno, da dokazi, ki se v njih obravnavajo, če se upoštevajo skupaj, kažejo, da so ukrepi FITD, ki jih je ocenila Komisija, pripisljivi državi.
- (146) Kar zadeva pripombe Italije in zainteresiranih strani v zvezi s sklepom Komisije o pomoči za banki Banco di Sicilia in Sicilcassa, bi bilo treba najprej opozoriti, da je obstoj državne pomoči objektivni pojem in da ga ni mogoče določiti na podlagi domnevne prakse, ki naj bi jo Komisija sprejela v svojih sklepih, tudi če bi se dokazalo, da se ta praksa izvaja. Poleg tega Komisija navaja, da so bili v obdobju, ko so bili odobreni ukrepi podpore za Tercas, pogoji, pod katerimi podpora iz sistema jamstva za vloge pomeni državno pomoč, podrobno opredeljeni in že objavljeni, leta 1999 pa še ne.
- (147) Nadalje Komisija v času, ko je bil sprejet sklep v zadevi Sicilcassa, še ni sprejela svoje ocene pripisljivosti ob upoštevanju ugotovitev sodišč Unije v zadevi Stardust Marine in poznejših sodbah.
- (148) V nasprotju s trditvami Italije in zainteresiranih strani je iz prakse, ki jo je Komisija izvajala v svojih sklepih v zvezi s posredovanjem sistemov jamstva za vloge⁽⁹¹⁾, jasno razvidno, da imajo ukrepi FITD značaj državne pomoči. Ob upoštevanju navedenega sklep v zadevi Sicilcassa nikakor ne utemeljuje sklicevanja na legitimna pričakovanja Italije in zainteresiranih strani.

6.1.2 *Selektivna prednost, ki izkrivlja konkurenco in prizadene trgovino med državami članicami*

- (149) Z ukrepi podpore, ki jih je sprejel FITD, je Tercas pridobila selektivno prednost, FITD pa ni ravnal kot udeleženec v tržnem gospodarstvu. Ukrepi 1, 2 in 3, pri katerih donos ni pričakovan ali možen, niso ukrepi, ki bi jih sprejel udeleženec v tržnem gospodarstvu. Iz njih je razvidno, da FITD ni ravnal kot udeleženec v tržnem gospodarstvu, temveč kot organ, ki izvaja javno pooblastilo⁽⁹²⁾. Vsi trije ukrepi pomenijo odobritev pomoči brez provizije, plačila ali povezanega donosa, njihov skupni učinek pa je bil, da Tercas ni izstopila s trga, kot bi najverjetneje morala, če take podpore ne bi prejela, kar pomeni, da je z njimi pridobila selektivno prednost.
- (150) Tudi če bi bila sprejeta trditev, da bi bilo treba ukrepe oceniti ob upoštevanju ravnanja udeleženca v tržnem gospodarstvu, ki je v podobnem položaju, bi morala zadevna država članica Komisiji vsekakor predložiti objektivne in preverljive dokaze o tem, da je odločitev temeljila na predhodni ekonomski oceni, primerljivi z oceno, ki bi jo lahko opravil razumen zasebni subjekt v podobnem položaju, da bi ugotovil prihodnjo donosnost ukrepa. V zadevnem primeru Komisija ni prejela dokazov o tem, da je FITD zahteval poslovni načrt ali izračun donosa od vloženega kapitala, kar sta temeljna pogoja za vsako odločitev o naložbi, ki jo sprejme zasebni subjekt.

⁽⁹¹⁾ Glej Sklep v zadevi SA.33001 (2011/N) – Danska – Del B – Sprememba danske likvidacijske sheme za kreditne institucije, uvodne izjave 43 do 49; Sklep v zadevi SA.34255 (2012/N) – Španija – Prestrukturiranje bank CAM in Banco CAM, uvodne izjave 76 do 87; Sklep v zadevi SA.37425 (2013/N) – Poljska – Shema za pravilno likvidacijo kreditnih zadrug, uvodne izjave 44 do 53; Sklep v zadevi NN 36/08 – Danska – banka Roskilde A/S, uvodne izjave 28 do 31; Sklep v zadevi NN 61/2009 – Španija – Reševanje in prestrukturiranje banke Caja Castilla-La Mancha, uvodne izjave 97 do 106.

⁽⁹²⁾ Glej zadevo C-124/10 P, Evropska komisija/Électricité de France, EU:C:2012:318, točki 80 in 81.

- (151) Italija in zainteresirane strani trdijo, da so bili navedeni ukrepi dejansko v skladu z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu ⁽⁹³⁾, zlasti ker je lahko FITD z njimi omejil stroške, ki bi jim bil izpostavljen v nasprotnem primeru, tj. stroške povračil vlagateljem v fazi prisilne likvidacije Tercas.
- (152) Zainteresirane strani trdijo še, da ukrepi FITD spadajo na področje zasebne avtonomije bank članic.
- (153) Komisija meni, da je jasno, da so ukrepi pripisljivi FITD, ki je pod nadzorom javnih organov (glej oceno v uvodnih izjavah 134 do 136), in ne bankam članicam. Vsakršna primerjava z ukrepi, ki jih je FITD sprejel v obdobju, ko banke članice niso bile zakonsko zavezane, da postanejo članice FITD, je nepomembna, saj kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 134 do 135, banke članice zdaj nimajo možnosti, da odstopijo od posameznih ukrepov. To dodatno otežuje mehanizem, opisan v uvodni izjavi 36, ki ga FITD uporablja za odločanje o takšnih ukrepih in ki daje tolikšno prednost velikim bankam ⁽⁹⁴⁾, da se lahko odločitve o posredovanju sprejmejo, tudi če mu večina bank članic nasprotuje.
- (154) Zadevni stroški torej izhajajo iz obveznosti, ki jih ima FITD kot sistem jamstva za vloge, ki ravna v skladu z javnim pooblastilom za zaščito vlagateljev. Udeležencu v tržnem gospodarstvu ne bi bilo treba izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz javnega pooblastila, kot je obveznost povračila vlagateljem v primeru likvidacije Tercas. V skladu z ustaljeno sodno prakso se pri uporabi načela udeleženca v tržnem gospodarstvu obveznosti, naložene v skladu z javnim pooblastilom, ne morejo upoštevati ⁽⁹⁵⁾.
- (155) Brez upoštevanja obveznosti, ki jih ima FITD na podlagi svojega javnega pooblastila, Komisija ugotavlja, da udeleženec v tržnem gospodarstvu ne bi sprejel nobenega od navedenih treh ukrepov. Pri navedeni presoji je neobstoj poslovnega načrta in kakršne koli možnosti donosa od naložbe temeljnega pomena in nujno potrjuje sklepno ugotovitev.
- (156) Nazadnje, BPB in Tercas trdita, da je mogoče ukrep, ki ga je sprejel FITD, šteti za sočasen s prispevkom, ki ga je kot zasebni subjekt zagotovila BPB. Komisija opozarja, da morajo pri tovrstni sočasni naložbi veljati popolnoma enaki pogoji za zasebnega in javnega sovlagatelja. V zadevnem primeru je jasno, da navedeni pogoj ni izpolnjen. BPB je pridobila popolno lastništvo nad Tercas, FITD pa ni prejel donosa od svoje naložbe.
- (157) Iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 149 do 156, je Tercas na podlagi ukrepov, ki jih je FITD sprejel v njeno korist, prejela prednost, in sicer nepovratni prispevek za kritje negativnega lastniškega kapitala, jamstvo brez plačila za kreditni izpostavljenosti do [...] ter po potrebi pogojen nepovratni prispevek za zaščito Tercas pred delom njenih davčnih obveznosti na podlagi takrat veljavnih predpisov o davku od prihodka. Gledano skupaj, se je z navedenimi ukrepi preprečil izstop Tercas s trga. V običajnih tržnih pogojih navedeni ukrepi Tercas ne bi koristili.
- (158) Komisija meni, da so zadevni ukrepi selektivni, saj se nanašajo izključno na Tercas. Tovrstni ukrepi podpore so na voljo samo bankam pod posebno upravo in samo v posameznem primeru. Komisija zato meni, da so bili ukrepi, ocenjeni v tem sklepu, namenjeni izrecno in izključno Tercas, da bi se preprečil njen izstop s trga, zato so bili selektivni.
- (159) Nazadnje, prednosti, ki jih je FITD s svojim posredovanjem zagotovil Tercas, izkrivljajo konkurenco, ker preprečujejo propad in izstop Tercas s trga. Ta je v konkurenci s tujimi podjetji, torej je prizadeta trgovina med državami članicami.
- (160) Kar zadeva ukrep 1, so bila nepovratna sredstva v višini 265 milijonov EUR zagotovljena v pravni obliki nepovratnega prispevka za kritje negativnega lastniškega kapitala Tercas brez kakršnega koli plačila. Komisija šteje celotni znesek v višini 265 milijonov EUR za element pomoči.

⁽⁹³⁾ Glej uvodne izjave 80 do 97.

⁽⁹⁴⁾ Štiri največje banke imajo zagotovljeno predstavnštvo v svetu in po dva glasova, tako da potrebujejo samo pet predstavnikov, da skupaj dosežejo večino (13 glasov).

⁽⁹⁵⁾ Glej združene zadeve C-214/12 P, C-215/12 P in C-223/12 P, Land Burgenland in drugi/Evropska komisija, EU:C:2013:682, točka 52.

- (161) Kar zadeva ukrep 2, je bilo jamstvo v vrednosti 35 milijonov EUR zagotovljeno za največ triletno obdobje za kritje kreditnega tveganja, povezanega z izpostavljenostma Tercas do [...]. V skladu z obvestilom Komisije o državni pomoči v obliki poroštev⁽⁹⁶⁾ bi bilo treba element pomoči izračunati kot bruto ekvivalent dotacije na osnovi razlike med premijo, ki bi jo upravičenec moral plačati udeležencu na trgu, da bi pridobil tako jamstvo, in premijo, ki jo je dejansko plačal za isto jamstvo, ko je bilo zagotovljeno.
- (162) Komisija nima podatkov v zvezi s provizijo, ki bi jo udeleženec na trgu zaračunal za zavarovanje kreditne izpostavljenosti do [...] ali kreditne kakovosti [...]. Glede na to, da je bila izpostavljenost v tistem trenutku donosna in da je bilo posojilo nazadnje vrnjeno v roku, ter ob upoštevanju veliko večjih zneskov pomoči, zagotovljenih v okviru ukrepov 1 in 3, po mnenju Komisije zadostuje, če se določi spodnja meja za oceno zadevnega zneska pomoči.
- (163) Navedeno spodnjo mejo je mogoče določiti tako, da se kot primerjalna vrednost upošteva povprečje vrednosti triletnih kreditnih zamenjav⁽⁹⁷⁾ v obdobju, ko je bila pomoč dodeljena, za največje italijanske nefinančne družbe, ki aktivno trgujejo s kreditnimi zamenjavami. Navedeno povprečje znaša 53 bazičnih točk⁽⁹⁸⁾. Glede na to, da je jamstvo zajemalo izpostavljenosti v vrednosti 35 milijonov EUR in veljalo samo devet mesecev, odkupna vrednost premije znaša 0,14 milijona EUR. V skladu s sporazumi FITD ni zaračunal premije, ki bi se lahko odštela od te vrednosti, zato Komisija meni, da je znesek pomoči 0,14 milijona EUR.
- (164) Kar zadeva ukrep 3, Komisija ugotavlja, da je treba v skladu z italijansko zakonodajo oprostitev plačila davka priglasiti Evropski komisiji, ta pa jo mora odobriti. Ko je bila pomoč dodeljena ali po tem Komisija ni sprejela odločitve v zvezi z ukrepom 3, zato je treba šteti, da je jamstvo zapadlo. Oprostitev plačila davka ni bila uradno priglašena Komisiji, kar pomeni, da je ni bilo mogoče uporabiti. Zato Komisija ne more obravnavati ukrepa kot jamstvo, temveč kot še en nepovratni prispevek brez plačila. Komisija šteje celotni znesek v višini 30 milijonov EUR za element pomoči.

6.1.3 Sklepne ugotovitve v zvezi z obstojem pomoči

- (165) Komisija iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 149 do 164, ugotavlja, da je Tercas z ukrepom 1 (nepovratni prispevek v višini 265 milijonov EUR), ukrepom 2 (jamstvo za kreditni izpostavljenosti v vrednosti 35 milijonov EUR do [...], pri katerem element pomoči znaša 0,14 milijona EUR) in ukrepom 3 (še en nepovratni prispevek v višini 30 milijonov EUR), ki skupaj znašajo 295,14 milijona EUR državne pomoči, dodeljene s strani FITD, prejela selektivno prednost, ki je izkrivljala konkurenco in prizadela trgovino med državami članicami. Navedena selektivna prednost je bila zagotovljena z državnimi sredstvi v okviru ukrepa FITD, ki je iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 112 do 148, pripisljiv državi. Pomoč je bila dodeljena 7. julija 2014.

6.2 Upravičenec do pomoči

- (166) Komisija opozarja na svojo presojo, da Tercas vsi trije zadevni ukrepi dajejo prednost. Zato meni, da so ukrepi dali prednost gospodarskim dejavnostim Tercas, saj se je z njimi preprečil njen izstop s trga in omogočilo nadaljevanje navedenih gospodarskih dejavnosti v podjetju, ki je prevzelo Tercas, tj. BPB.
- (167) Da bi Komisija ugotovila, ali prodaja dejavnosti banke vključuje državno pomoč kupcu v skladu s točkami 79, 80 in 81 sporočila o bančništvu iz leta 2013 in točko 20 sporočila o prestrukturiranju⁽⁹⁹⁾, mora oceniti, ali so izpolnjene nekatere zahteve. Preučiti mora zlasti, ali (i) je bil postopek prodaje odprt, neomejen in nediskriminacijski; (ii) je prodaja potekala po tržnih pogojih in (iii) ali je kreditna institucija ali vlada zagotovila najvišjo možno prodajno ceno za zadevna sredstva in obveznosti.

⁽⁹⁶⁾ Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (UL C 155, 20.6.2008, str. 10).

⁽⁹⁷⁾ Kreditna zamenjava je posebna vrsta zamenjave za prenos kreditne izpostavljenosti finančnih produktov med dvema ali več strankami. Kupec kreditne zamenjave izvede vrsto plačil prodajalcu in v zameno prejme izplačilo v primeru neplačila osnovnega dolžnika.

⁽⁹⁸⁾ Povprečne vrednosti triletnih kreditnih zamenjav družb ENI, ENEL, Telecom Italia in Atlantia 1. julija 2014.

⁽⁹⁹⁾ Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o prestrukturiranju).

- (168) Kot je Komisija navedla v sklepu o začetku postopka, nima dokazov, na podlagi katerih bi lahko sklepala, (i) da postopek prodaje ni bil odprt, neomejen in nediskriminacijski, (ii) da prodaja ni potekala po tržnih pogojih ali (iii) da italijanski organi niso zagotovili najvišje možne prodajne cene za Tercas.
- (169) Komisija ugotavlja, da je Tercas edini upravičenec do ukrepa pomoči in da kupec, tj. BPB ni prejel pomoči.

7. ZAKONITOST POMOČI

- (170) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da opredeljeni ukrepi vključujejo državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe ter da so bili dodeljeni v nasprotju z obveznostma priglasitve in mirovanja, ki ju nalaga člen 108(3) Pogodbe. Zato Komisija meni, da ukrepi, dodeljeni Tercas, pomenijo nezakonito državno pomoč.

8. ZDRUŽLJIVOST POMOČI

8.1 Pravna podlaga za oceno združljivosti

- (171) Italija ne trdi, da so ukrepi združljivi z notranjim trgov. Določbe člena 107(2) Pogodbe se ne uporabljajo. Prav tako je jasno, da se ne uporabljata pododstavka (a) in (d) člena 107(3), medtem ko so zahteve iz člena 107(3)(c) bolj omejevalne od tistih, ki jih Komisija zdaj uporablja za finančne institucije v težavah v skladu s členom 107(3)(b). Komisija bo zato preučila združljivost posredovanja FITD samo na podlagi zadnjenavedene določbe.
- (172) V skladu s členom 107(3)(b) Pogodbe lahko Komisija ugotovi, da je pomoč združljiva z notranjim trgov, če je namenjena „odpravljaj[u] resne motnje v gospodarstvu države članice“. Komisija priznava, da lahko svetovna finančna kriza povzroči resno motnjo v gospodarstvu države članice in da so lahko ukrepi za pomoč bankam ustrezni za odpravljanje navedene motnje. Navedeno stališče je bilo postopoma podrobno obravnavano in izdelano v sedmih sporočilih o krizi ⁽¹⁰⁰⁾ ter znova potrjeno v sporočilu o bančništvu iz leta 2013, v katerem Komisija navaja razloge za svoje mnenje, da so zahteve za uporabo člena 107(3)(b) še naprej izpolnjene.
- (173) Da bi bil ukrep pomoči združljiv v skladu s členom 107(3)(b) Pogodbe, mora biti skladen s splošnimi načeli za združljivost iz člena 107(3), obravnavanimi ob upoštevanju splošnih ciljev Pogodbe. Zato je Komisija v prejšnjih sklepih ⁽¹⁰¹⁾ menila, da mora vsak ukrep ali shema pomoči uspešno opraviti tri preskuse: (i) ustreznost, (ii) potrebnost in (iii) sorazmernost.
- (174) Sporočilo o bančništvu iz leta 2013 se uporablja za državno pomoč, dodeljeno od 1. avgusta 2013. Banca d'Italia je podporni ukrep FITD odobrila 7. julija 2014.
- (175) Da bi Komisija ugotovila, ali so ukrepi združljivi z zadevnimi sporočili o krizi, bo ocenila pomoč, dodeljeno v okviru treh ukrepov, kot sledi:
1. *Ukrep 1*: nepovratni prispevek v višini 265 milijonov EUR bo v okviru preučitve na podlagi sporočila o bančništvu iz leta 2013 in sporočila o prestrukturiranju obravnavan kot dejavnost dokapitalizacije, čeprav se od standardnega ukrepa dokapitalizacije razlikuje po tem, da organ, ki ga je dodelil, ni pridobil nobene pravice, ter po tem, da ni bilo plačano nadomestilo.

⁽¹⁰⁰⁾ Sporočilo Komisije – Dokapitalizacija finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence (sporočilo o dokapitalizaciji) (UL C 10, 15.1.2009, str. 2); sporočilo o prestrukturiranju; Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe podpore v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2012 dalje (sporočilo o podaljšanju iz leta 2011) (UL C 356, 6.12.2011, str. 7), in sporočilo o bančništvu iz leta 2013.

⁽¹⁰¹⁾ Glej Sklep Komisije z dne 6. septembra 2013 v zadevi o državni pomoči SA.37314 – Pomoč za reševanje v korist banke Probanka (UL C 314, 29.10.2013, str. 1), in Sklep Komisije z dne 6. septembra 2013 v zadevi o državni pomoči SA.37315 – Pomoč za reševanje v korist banke Factor Banka (UL C 314, 29.10.2013, str. 2).

2. *Ukrep 2*: jamstvo v vrednosti 35 milijonov EUR za pokritje kreditnega tveganja, povezanega z izpostavljenostma Tercas do [...], ki vključuje element pomoči v višini 0,14 milijona EUR, se lahko kot pomoč za prestrukturiranje Tercas oceni na podlagi sporočila o oslabljenih sredstvih ⁽¹⁰²⁾, sporočila o bančništvu iz leta 2013 in sporočila o prestrukturiranju.
3. *Ukrep 3*: Ker Komisija ni sprejela nobenega odločitve, bo jamstvo v vrednosti 30 milijonov EUR ocenjeno kot dodatna podpora z nepovratnim prispevkom. Zato ga je treba obravnavati kot dokapitalizacijo, ki se preuči enako kot ukrep 1.
- (176) Komisija bo najprej ocenila združljivost ukrepa 2 z notranjim trgov ob upoštevanju sporočila o oslabljenih sredstvih, nato pa bo opravila združeno oceno vseh treh ukrepov na podlagi sporočila o bančništvu iz leta 2013 in sporočila o prestrukturiranju.

8.2 Združljivost ukrepa 2 s sporočilom o oslabljenih sredstvih

- (177) Ukrep 2 je treba oceniti na podlagi meril združljivosti, naštetih v sporočilu o oslabljenih sredstvih, saj je njegov namen „banko upravičenko [razbremeniti] potrebe, da izkaže izgubo ali oblikuje rezervacije za potencialno izgubo oslabljenih sredstev (ali ji [zagotoviti] nadomestilo v takih primerih)“. Navedena merila so: (i) upravičena sredstva; (ii) preglednost in razkritje oslabljenih sredstev; (iii) upravljanje sredstev; (iv) ustrezen in skladen pristop k vrednotenju ter (v) ustreznost plačila in porazdelitve bremena.

8.2.1 Upravičena sredstva

- (178) Glede upravičenih sredstev oddelek 5.4 sporočila o oslabljenih sredstvih navaja, da je za finančno pomoč potrebna jasna opredelitev oslabljenih sredstev in da v zvezi z upravičenostjo veljajo nekatere omejitve.
- (179) Čeprav so v sporočilu o oslabljenih sredstvih kot upravičena navedena sredstva, ki so sprožila finančno krizo, je v skladu s sporočilom državam članicam omogočeno tudi, da „ob ustrezni utemeljitvi za primerne [veljajo] tudi dobro opredeljene kategorije sredstev, ki so povezane s sistemsko grožnjo, in sicer brez količinskih omejitev“. V točki 35 sporočila o oslabljenih sredstvih je navedeno, da „program pomoči ne more vključevati sredstev, ki trenutno ne veljajo za oslabljena“.
- (180) V zadevnem primeru je v sporočilu FITD iz julija 2014 navedeno, da se izpostavljenosti iz ukrepa 2 nanašata na donosna, a težavna posojila. V skladu z merili iz oddelka 5.4 sporočila o oslabljenih sredstvih donosna posojila niso upravičena. Na podlagi tega Komisija sklepa, da ukrep 2 ne izpolnjuje meril za upravičena sredstva iz sporočila o oslabljenih sredstvih.

8.2.2 Preglednost in razkritje, upravljanje in vrednotenje

- (181) V skladu z oddelkom 5.1 sporočila o oslabljenih sredstvih Komisija zahteva popolno vnaprejšnjo preglednost in razkritje oslabljenih sredstev, za katera bodo namenjeni ukrepi pomoči. Vendar ni Komisija prejela nobenih informacij o zadevnima izpostavljenostma ali osnovnem podjetju.
- (182) Niti zadevna država članica niti zainteresirane strani niso predložile vrednotenja oslabljenih sredstev, kot se zahteva v skladu z oddelkom 5.5 sporočila o oslabljenih sredstvih, poleg tega niso na voljo informacije, v skladu s katerimi bi lahko Komisija ugotovila ustrezno funkcionalno ali organizacijsko delitev sredstev, ki se zahteva v skladu z oddelkom 5.6 sporočila o oslabljenih sredstvih.

⁽¹⁰²⁾ Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (UL C 72, 26.3.2009, str. 1).

- (183) Komisija ugotavlja, da merila v zvezi s preglednostjo in razkritjem niso izpolnjena ter da nima dokazov, na podlagi katerih bi lahko sklepala, da so izpolnjena merila v zvezi z upravljanjem in vrednotenjem.

8.2.3 Porazdelitev bremena in plačilo

- (184) Glede plačila oddelek 5.2 sporočila o oslabljenih sredstvih ponovi splošno načelo, da bi morale banke kriti izgube, povezane z oslabljenimi sredstvi, v čim večjem obsegu ter določiti ustrezno plačilo, da bi zagotovile enako odgovornost delničarjev in porazdelitev bremena.
- (185) Kot je opisano v uvodnih izjavah 195 do 212, ustrezni ukrepi za porazdelitev bremena niso bili sprejeti. Poleg tega Komisija ugotavlja, da za jamstvo, povezano z izpostavljenostjo do [...], plačilo ni bilo določeno.
- (186) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da ukrep 2 ne izpolnjuje nobene od kumulativnih zahtev iz sporočila o oslabljenih sredstvih. Zato ukrepa 2 ni mogoče šteti za združljivega z notranjim trgom.

8.3 Združljivost ukrepov 1, 2 in 3 s sporočilom o bančništvu iz leta 2013 in sporočilom o prestrukturiranju

- (187) Ukrepa 1 in 3 imata pravno obliko nepovratnih sredstev, tj. gotovinskega prispevka brez nadomestila (v obliki lastniških pravic ali plačila). V okviru meril združljivosti iz sporočila o bančništvu iz leta 2013 nepovratna sredstva kot taka niso obravnavana.
- (188) V sporočilu o bančništvu iz leta 2013 je edina oblika pomoči, ki je podobna nepovratnim sredstvom, pomoč za dokapitalizacijo. Vendar morajo biti za dokapitalizacijo izpolnjena številna merila združljivosti: obstajati morajo (i) načrt za zbiranje kapitala, v katerem so opredeljene vse možnosti, ki jih ima zadevna banka na voljo za zbiranje kapitala od zasebnih virov, (ii) načrt prestrukturiranja, ki bo omogočil ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja finančne institucije, (iii) ustrezen prispevek upravičenca, pri čemer morajo delničarji in imetniki podrejenih dolžniških instrumentov prispevati čim več (porazdelitev bremena), ter (iv) ustrezni ukrepi za omejevanje izkrivljanja konkurence. Čeprav je posebni upravitelj Tercas morda izvedel načrt za zbiranje kapitala (glej uvodno izjavo 15), Komisija ni prejela dokazov, da so izpolnjene opisane zahteve za združljivost.
- (189) V bistvu so bili nepovratni prispevki iz ukrepov 1 in 3 dodeljeni za izničenje negativnega lastniškega kapitala Tercas, preden je podjetje prevzela BPB. Komisija je v preteklosti menila, da so podobni posli združljivi z notranjim trgom samo kot pomoč za reševanje ali podporo za pravilno likvidacijo banke⁽¹⁰³⁾. Ker je Italija dejala, da ukrepi za pomoč Tercas niso vključevali reševalnih ali likvidacijskih shem, Komisija v primeru Tercas ne more uporabiti istega razlogovanja. Zato mora ukrep oceniti kot pomoč za dokapitalizacijo.
- (190) Namen ukrepa 2 je bil, da se Tercas zaščiti pred morebitnimi izgubami zaradi izpostavljenosti do [...]. Zato je soroden pomoči za dokapitalizacijo za prestrukturiranje Tercas. Ne glede na skladnost s sporočilom o oslabljenih sredstvih bi moral biti ukrep 2 skladen tudi s sporočilom o bančništvu iz leta 2013 in sporočilom o prestrukturiranju, da bi se lahko opredelil kot združljiv. Poleg tega ukrepov 1 in 3 ne bi bilo mogoče oceniti na podlagi navedenih sporočil brez upoštevanja ukrepa 2.

⁽¹⁰³⁾ Sklep v zadevi SA.39250 (2014/N) – Portugalska – Reševanje banke Banco Espírito Santo, S.A.; Sklep Komisije z dne 16. aprila 2015 v zadevi SA.41503 (2015/N) – Grčija – Reševanje Panellinia Bank z nalogom za prenos na banko Piraeus (UL C 325, 2.10.2015, str. 1); Sklep Komisije z dne 2. julija 2015 v zadevi SA.41924 (2015/N) – Italija – Reševanje banke Banca Romagna Cooperativa (z likvidacijo) (UL C 369, 6.11.2015, str. 1).

8.3.1 Ponovna vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja

- (191) V skladu s sporočilom o bančništvu iz leta 2013 se zahtevata načrt za zbiranje kapitala, da se izkoristijo vsi možni viri zasebnega kapitala, preden se zahteva državna pomoč, in načrt prestrukturiranja, da se dokaže ponovna vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja. Dolgoročno uspešno poslovanje je doseženo, ko je banka sposobna samostojno konkurirati za kapital na trgu v skladu z ustreznimi regulativnimi zahtevami. Zato mora biti banka sposobna kriti vse svoje stroške in zagotoviti ustrezno donosnost lastnega kapitala ob upoštevanju svojega profila tveganja. V skladu s točko 17 sporočila o prestrukturiranju je mogoče ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja doseči tudi s prodajo banke.
- (192) Zainteresirane strani trdijo, da je posebni upravitelj sprejel korake, da bi „odpravil pomanjkljivosti pri organizaciji in sistemu notranjih kontrol Tercas“. BPB trdi tudi, da so bili strukturni elementi načrta sanacije izdelani v poslovnem načrtu BPB za obdobje 2015–2019.
- (193) Komisija ugotavlja, da ni prejela načrta prestrukturiranja ali načrta sanacije, ki bi dokazovala ponovno vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja, čeprav je Italiji poslala uradno zahtevo za ta načrt.
- (194) Komisija priznava, da lahko preuči načrt prestrukturiranja, ki je bil predložen po izvedbi ukrepa dokapitalizacije. To možnost daje sporočilo o bančništvu iz leta 2013, predvsem če je bila pomoč priglašena in izvedena kot pomoč za reševanje pod strogimi pogoji. Ker pa ukrep reševanja ni bil priglašen in ob upoštevanju razpoložljivih informacij, zlasti neobstoja načrta prestrukturiranja, Komisija ne more ugotoviti, da je zahteva po dolgoročnem uspešnem poslovanju, dokazanem s podrobnim načrtom prestrukturiranja, izpolnjena.

8.3.2 Omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in porazdelitev bremena

- (195) Sporočilo o prestrukturiranju, dopolnjeno s sporočilom o bančništvu iz leta 2013, navaja, da je ustrezen prispevek upravičenca potreben za omejitev pomoči na najmanjšo potrebno ter obravnavo izkrivljanja konkurence in moralnega tveganja. Zato določa, da (i) je treba omejiti stroške prestrukturiranja in znesek pomoči ter (ii) da bi bilo treba breme v največji možni meri porazdeliti med obstoječe delničarje in podrejene upnike.
- (196) V skladu s točko 29 sporočila o bančništvu lahko Komisija odobri ukrepe pomoči šele, ko zadevne države članice dokažejo, da so se v največji možni meri uporabili vsi ukrepi za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek. V ta namen so države članice pozvane, naj predložijo načrt za zbiranje kapitala pred načrtom prestrukturiranja ali v njegovem okviru.
- (197) V skladu s točko 44 sporočila „je treba podrejene dolžniške instrumente načeloma pretvoriti ali odpisati še pred dodelitvijo državne pomoči. Državna pomoč ne sme biti dodeljena, dokler lastniški kapital, hibridni kapital in podrejeni dolžniški instrumenti ne prispevajo v celoti k izravnavi morebitnih izgub“.
- (198) V skladu s točko 47 sporočila je treba za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek čim prej preprečiti odlive sredstev.
- (199) V skladu s točko 52 sporočila Komisija odobri pomoč za reševanje v obliki ukrepov dokapitalizacije (in dovoli predložitev načrta prestrukturiranja po izvedbi ukrepa) samo, če pomoč za reševanje ne preprečuje izpolnjevanja zahtev glede porazdelitve bremena iz sporočila.
- (200) Komisija ugotavlja, da je bil za Tercas odpisan celoten lastniški kapital delničarjev.
- (201) Vendar bi bilo treba v skladu z zahtevami iz sporočila o bančništvu iz leta 2013 pretvoriti ali odpisati konsolidiran podrejeni dolg Tercas (vključno s hčerinsko družbo Caripe) v višini 189 milijonov EUR (na

dan 31. marca 2014), da bi se zmanjšala kapitalski primanjkljaj in znesek pomoči. Take pretvorbe ali odpisa ni bilo, po podatkih, ki jih je zagotovila Tercas, pa so podrejeni dolžniški instrumenti, ki jih je izdal holding in so znašali 36 milijonov EUR, zapadli in bili izplačani decembra 2014. Komisija nima podatkov o tem, ali je zapadel in bil izplačan kateri od podrejenih dolžniških instrumentov, ki jih je izdala družba Caripe.

- (202) Komisija meni, da odliv sredstev, povezan z zapadlostjo navedenih podrejenih dolžniških instrumentov in poznejšim izplačilom, načeloma pomeni kršitev pogojev, pod katerimi se lahko pomoč za dokapitalizacijo opredeli kot združljiva na podlagi sporočila o bančništvu iz leta 2013.
- (203) Zainteresirane strani trdijo, da možnost reševanja s podrejenimi dolžniškimi instrumenti ni bila pravno izvedljiva v skladu z veljavno italijansko zakonodajo in da se lahko dolg odpiše samo v primeru prisilne likvidacije. V sporočilu o bančništvu iz leta 2013 so navedeni dejavniki, ki jih Komisija upošteva pri ugotavljanju, ali je ukrep državne pomoči združljiv z notranjim trgov, med njimi tudi zahteva za reševanje s sredstvi upnikov. Taka porazdelitev bremena je možna v primeru likvidacije, kot je razvidno iz sklepa, sprejetega v zadevi Banca Romagna ⁽¹⁰⁴⁾, v kateri je bila pomoč, ki jo je dodelila Italija, odobrena, zahteve glede porazdelitve bremena v zvezi s podrejenimi dolžniškimi instrumenti pa so bile izpolnjene.
- (204) Zainteresirane strani se sklicujejo na točko 42 sporočila o bančništvu iz leta 2013, Komisija pa ugotavlja, da se ta nanaša na imetnike nadrejenih dolžniških instrumentov, ne podrejenih.
- (205) Zainteresirane strani se sklicujejo tudi na točko 45 sporočila, v kateri je določena izjema od načela pretvorbe ali odpisa podrejenih upnikov, kadar bi izvajanje takih ukrepov ogrozilo finančno stabilnost ali povzročilo nesorazmerne rezultate.
- (206) Komisija ugotavlja, da se je v skladu s sporočilom o bančništvu iz leta 2013 porazdelitev bremena med imetniki podrejenih dolžniških instrumentov uporabila za velik del celotnega bančnega sistema v Sloveniji ⁽¹⁰⁵⁾ in tretjo največjo banko na Portugalskem ⁽¹⁰⁶⁾. Še pred sprejetjem sporočila o bančništvu iz leta 2013 se je uporabila tudi za velik del bančnega sistema v Španiji, ne da bi bila ogrožena finančna stabilnost ali bi to povzročilo nesorazmerne rezultate. Glede na majhnost Tercas Komisija ne more sprejeti, da je v tem primeru to tveganje obstajalo. Edini primeri, v katerih je Komisija sprejela odstopanje od običajne porazdelitve bremena zaradi nesorazmernih rezultatov, v zadevnem primeru niso pomembni ⁽¹⁰⁷⁾.
- (207) Komisija ugotavlja, da imetniki podrejenih dolžniških instrumentov niso prispevali v največji možni meri ter da ukrep FITD ni v skladu s temeljnim vidikom sporočila o bančništvu iz leta 2013.
- (208) FITD v pripombah trdi, da je prestrukturiranje vključevalo popolno dokapitalizacijo Tercas, izvedeno s posredovanjem BPB, ki je prispevala k povečanju kapitala z zbiranjem kapitala na trgu. Po drugi strani je v točki 34 sporočila o bančništvu iz leta 2013 določeno, da mora država članica po predložitvi načrta za zbiranje kapitala določiti preostali kapitalski primanjkljaj, ki ga je treba pokriti z državno pomočjo. Kot pa v pripombah priznavata BPB in Tercas, je bila dokapitalizacija, ki jo je izvedla BPB, odvisna od predhodnega pokritja negativnega lastniškega kapitala, ki ga je moral zagotoviti FITD.

⁽¹⁰⁴⁾ Glej sprotno opombo 103.

⁽¹⁰⁵⁾ Sklep Komisije z dne 18. decembra 2013 v zadevi SA.35709 (2013/N) – Slovenija – Prestrukturiranje banke Nova Kreditna Banka Maribor, d. d. (NKBM) (UL C 120, 23.4.2014, str. 1); Sklep Komisije 2014/535/EU z dne 18. decembra 2013 o državni pomoči SA.33229 (2012/C) (ex 2011/N) – Prestrukturiranje NLB – Slovenija, ki jo Slovenija namerava odobriti Novi Ljubljanski banki d.d. (UL L 246, 21.8.2014, str. 28); Sklep Komisije z dne 18. decembra 2013 v zadevi SA.37690 (13/N) – Slovenija – Pomoč za reševanje v korist banke Abanka, d. d. (UL C 37, 7.2.2014, str. 1); Sklep Komisije z dne 18. decembra 2013 v zadevi SA.37642 (13/N) – Slovenija – Pravilna likvidacija banke Probanka, d. d. (UL C 69, 7.3.2014, str. 1), ter Sklep Komisije z dne 18. decembra 2013 v zadevi SA.37643 (2013/N) – Slovenija – Pravilna likvidacija banke Factor Banka (UL C 69, 7.3.2014, str. 1).

⁽¹⁰⁶⁾ Sklep v zadevi SA.39250 (2014/N) – Portugalska – Reševanje banke Banco Espírito Santo, S.A.

⁽¹⁰⁷⁾ Položaj v primeru Tercas ni primerljiv z zadevo Eurobank, v kateri se je Komisija strinjala, da bodo nekateri rezultati nesorazmerni v primeru, v katerem je država v celoti prevzela ukrep dokapitalizacije, ne da bi ji bilo treba zagotoviti kapital, saj so ga v celoti vpisali zasebni viri. Sklep Komisije 2014/885/EU z dne 29. aprila 2014 o državni pomoči SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N), ki jo je Grčija odobrila skupini Eurobank group glede: dokapitalizacije in prestrukturiranja banke Eurobank Ergasias S.A.; pomoči za prestrukturiranje banke Proton bank v obliki banke New Proton Bank, ki jo je ustanovil in dodatno dokapitaliziral grški sklad za finančno stabilnost; reševanja banke Hellenic Postbank z ustanovitvijo premostitvene banke (UL L 357, 12.12.2014, str. 112).

- (209) Trdita še, da so bili ukrepi omejeni na to, kar je najmanj potrebno za doseg cilja, tj. dolgoročno uspešno poslovanje Tercas. Navajata naslednje razloge: (1) prispevek FITD izpolnjuje merilo „najnižjih stroškov“ iz statuta FITD; (2) glede na poslabšanje položaja Tercas in potrebo po iskanju kupca je bila to edina izvedljiva možnost ter (3) FITD je samo deloma prispeval k reševanju negativnega lastniškega kapitala in ponovni vzpostavitvi minimalnih količnikov kapitala: natančneje, prispeval je 265 milijonov EUR od potrebnih 495 milijonov EUR.
- (210) V zvezi s tem Komisija opozarja, da je merilo najnižjih stroškov iz statuta FITD nepomembno za oceno združljivosti ukrepov. Pri presoji združljivosti je pomembno zgolj, ali dodeljena državna pomoč zadostuje za ponovno vzpostavitev dolgoročnega uspešnega poslovanja zadevne finančne ustanove in ali je omejena na najmanjšo potrebno, pri čemer je izkrivljanje konkurence ustrezno omejeno. Trditev, da je bila dodeljena pomoč manjša od zneska, potrebnega za izpolnitev kapitalskih zahtev, ne dokazuje, da je bila pomoč omejena na najmanjšo potrebno.
- (211) Kot je navedeno v uvodni izjavi 194, Komisiji iz predloženih podatkov ni jasno razvidno, da je pomoč dejansko zadostovala za ponovno vzpostavitev uspešnega poslovanja. Ker ni bilo reševanja s podrejenimi dolžniškimi instrumenti, je poleg tega jasno, da pomoč ni bila omejena na najmanjšo potrebno.
- (212) Dodati bi bilo treba, da bi se lahko stroški za FITD dodatno znižali s celotnim odpisom podrejenega dolga v višini 169 milijonov EUR (88 milijonov EUR za Tercas — Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA in 81 milijonov EUR za Caripe), če bi FITD ravnal v skladu s pristopom iz sporočila o bančništvu iz leta 2013, s tem pa bi se bistveno zmanjšalo breme za državo članico. Tak odpis bi bil pravno možen v primeru likvidacije ⁽¹⁰⁸⁾.

8.3.3 Ukrepi za omejevanje izkrivljanja konkurence

- (213) Nazadnje, v skladu z oddelkom 4 sporočila o prestrukturiranju bi morale prestrukturiranje finančne institucije vključevati ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence. Taki ukrepi bi morali biti prilagojeni razmeram na trgih, na katerih banka upravičenka posluje po prestrukturiranju.
- (214) V točki 34 sporočila o prestrukturiranju je določeno, da je primerno plačilo za javni kapital eden od najustrežnejših načinov za omejevanje izkrivljanja konkurence, saj omeji višino pomoči.
- (215) Od obravnavanih treh ukrepov nobeden ne vključuje elementa plačila za prispevek FITD ali premijo za jamstvo ali pridobitev pravic (tj. navadnih delnic) ali udeležbo v prihodnjih prihodkih. Prav tako nobeden ne vključuje mehanizma za vračilo sredstev, s katerim bi se lahko od Tercas po ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja izterjal del pomoči.
- (216) FITD trdi, da je neobstoj donosa povsem običajen, kadar se sprejemajo ukrepi za pokritje negativnega lastniškega kapitala, katerih namen je drugim stranem omogočiti nakup propadajočega podjetja. Komisija ugotavlja, da so ukrepi pomenili nepovratna sredstva za pomoč, katerih takojšnji učinek je bil, da Tercas ni izstopila s trga, kot bi morala, če take podpore ne bi prejela. Zato jih je treba obravnavati kot ukrepe, ki pomembno izkrivljajo konkurenco. Kot je navedeno v uvodni izjavi 189, Komisija meni, da so takšni ukrepi združljivi z notranjim trgov samo, če se pomoč dodeli za pospešitev reševanja ali podporo za pravilno likvidacijo.
- (217) FITD trdi, da je Komisija v preteklosti sprejela nizko stopnjo plačila ali celo dejstvo, da ga ni bilo, na primer v zadevah Banco de Valencia (BVA) ⁽¹⁰⁹⁾, Banco Português de Negócios (BNP) ⁽¹¹⁰⁾ ali Banco CAM ⁽¹¹¹⁾.

⁽¹⁰⁸⁾ Glej sprotno opombo 103.

⁽¹⁰⁹⁾ Sklep Komisije z dne 28. novembra 2012 v zadevi SA.34053 (12/N) – Španija – Dokapitalizacija in prestrukturiranje banke Banco de Valencia S.A. (UL C 75, 14.3.2013, str. 1).

⁽¹¹⁰⁾ Sklep Komisije 2012/660/EU z dne 27. marca 2012 o ukrepih SA.26909 (2011/C), ki jih je izvedla Portugalska za prestrukturiranje banke Banco Português de Negócios (BPN) (UL L 301, 30.10.2012, str. 1).

⁽¹¹¹⁾ Sklep Komisije z dne 29. junija 2010 v zadevi NN 61/09 – Španija – Reševanje in prestrukturiranje banke Caja Castilla-La Mancha (UL C 289, 26.10.2010, str. 1).

- (218) Komisija navaja, da so bili vsi navedeni sklepi – kolikor odobrena pomoč ni bila pomoč za pospešitev reševanja ali podporo za pravilno likvidacijo (uvodna izjava 189) – sprejeti, preden se je začelo uporabljati sporočilo o bančništvu iz leta 2013.
- (219) V zvezi z vsebino Komisija ugotavlja, da so bili v vseh treh zadevah, na katere se sklicujejo zainteresirane strani, izvedeni ukrepi temeljitega prestrukturiranja v skladu z zahtevami iz sporočila o prestrukturiranju. V vseh treh zadevah je to povzročilo umik banke in znamke s trga. Poleg tega se je v vseh treh zadevah obseg poslovanja zelo zmanjšal (v primeru CAM se je število podružnic zmanjšalo za približno 50 %, število zaposlenih pa za približno 35 %; v primeru BVA se je število podružnic zmanjšalo za približno 90 %, število zaposlenih pa za približno 50 %; v primeru BPN se je bilanca stanja zmanjšala za 65 %, vsa poslovna področja razen prodaje na drobno pa so bila ukinjena).
- (220) Komisija opozarja, da je v nasprotju s tem v Tercas predvideno zmanjšanje števila podružnic in zaposlenih za približno [...] %, medtem ko bi se nadaljevalo delovanje na vseh poslovnih področjih. Blagovna znamka Tercas še naprej obstaja, podjetje pa še naprej deluje na svojem nekdanjem poslovnem področju.
- (221) Na podlagi tega Komisija ugotavlja, da v nasprotju s trditvami FITD, BPB in Tercas reorganizacija, ki jo bo izvedla Tercas, ni tako temeljita kot v primerih, na katere se navedene zainteresirane strani sklicujejo, ter ne upravičuje dejstva, da plačila za ukrepe sploh ni bilo.
- (222) FITD trdi še, da je učinek dejavnosti na trg sam po sebi omejen zaradi omejenega obsega in geografskega območja dejavnosti Tercas, ki deluje predvsem v deželi Abruci.
- (223) Kot pa kažejo statistični podatki, na voljo pri Banca d'Italia ob konca leta 2014, v deželi Abruci deluje 12 bank, vključno z vsaj eno veliko evropsko finančno institucijo. Glede na to, da Tercas deluje v finančnem sektorju in je imela leta 2011 v deželi Abruci 163 podružnic ter da konkurira več drugim evropskim finančnim institucijam s podružnicami v tej deželi, bi lahko vsaka prednost, ki bi jo pridobila, izkrivljala konkurenco.
- (224) Ker ni bilo plačila za ukrepe FITD, zaradi razmeroma zmernega zmanjšanja obsega poslovanja Tercas in dejstva, da znamka Tercas še naprej obstaja, Komisija meni, da so zaščitni ukrepi za omejevanje morebitnega izkrivljanja konkurence nezadostni.

8.4 Sklepna ugotovitev o združljivosti

- (225) Skratka, Komisija ne more opredeliti razlogov za ugotovitev, da so zadevni trije ukrepi združljivi z notranjim trgom.
- (226) Predloženi dokumenti dokazujejo zlasti, da ukrepi ne zagotavljajo porazdelitve bremena, ki se zahteva v skladu s sporočilom o bančništvu iz leta 2013, ter ne izpolnjujejo združenih zahtev iz sporočila o prestrukturiranju za združljivost pomoči za prestrukturiranje, tj. ponovne vzpostavitve dolgoročnega uspešnega poslovanja, omejitve pomoči na najmanjšo potrebno in ukrepov za omejevanje izkrivljanja konkurence.

9. VRAČILO

- (227) V skladu s Pogodbo in ustaljeno sodno prakso Sodišča je Komisija pristojna, da odloči, da mora zadevna država članica odpraviti ali spremeniti pomoč, ko Komisija ugotovi, da je nezdružljiva z notranjim trgom⁽¹¹²⁾. Prav tako je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča namen obveznosti zadevne države, da odpravi pomoč, za katero Komisija ugotovi, da ni združljiva z notranjim trgom, ponovna vzpostavitev prejšnjih razmer⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹²⁾ Glej zadevo 70/72, Komisija/Nemčija, EU:C:1973:87, točka 13.

⁽¹¹³⁾ Glej združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92, Španija/Komisija, EU:C:1994:325, točka 75.

- (228) Sodišče je ugotovilo, da je navedeni cilj dosežen, ko prejemnik povrne zneske, dodeljene z nezakonito pomočjo, in tako izgubi prednost, ki jo je imel pred konkurenti na trgu, ter se ponovno vzpostavijo razmere pred plačilom pomoči ⁽¹¹⁴⁾.
- (229) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ⁽¹¹⁵⁾ določa, da „[č]e se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč [...]. Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Unije.“
- (230) Niti Italija niti nobena od tretjih strani ni uradno zahtevala, naj se ne zahteva vračilo, ker bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Unije. Ne glede na to Komisija ob upoštevanju izmenjave informacije, ki je potekala med Komisijo ter Italijo in tretjimi stranmi, verjame, da bi bilo ustrezno presoditi, ali bi bila zahteva za vračilo v zadevnem primeru v nasprotju s splošnim načelom prava Unije.
- (231) Ob upoštevanju sklica na posredovanje sistemov jamstva za vloge v točki 63 sporočila o bančništvu iz leta 2013 ter prakse Komisije v prejšnjih sklepih ⁽¹¹⁶⁾ ni mogla nobena banka ali država članica junija 2014 pričakovati, da se ukrepi, ki jih sprejmejo sistemi jamstva, morda ne bodo šteli za državno pomoč. Poleg tega prejemnik nezakonite pomoči ne more legitimno pričakovati, da je pomoč zakonita, dokler Komisija ne sprejme dokončnega sklepa v skladu s členom 108(3) Pogodbe.
- (232) Načeloma Komisija oceni združljivost ukrepa pomoči na podlagi meril, ki se uporabljajo na datum, ko sprejme sklep. Merila združljivosti, določena v sporočilu o bančništvu iz leta 2013, se uporabljajo od 1. avgusta 2013, torej so pred sprejetjem ukrepov veljala več kot enajst mesecev. Zaradi novosti sporočila o bančništvu iz leta 2013 ne bi smelo biti težave v zvezi s pravno varnostjo.
- (233) Vračilo je običajna posledica negativnega sklepa v primeru nezakonite pomoči in se kot tako ne more šteti za nesorazmeren rezultat.
- (234) Sodna praksa sodišč Unije je strogo opredelila obseg primerov, v katerih je absolutno nemogoče, da bi država članica izpolnila zahtevo za vračilo. Zlasti finančne težave, ki bi jih upravičenec do pomoči imel, če bi jo moral vrniti, ne pomenijo, da je vračilo nemogoče. Komisija ugotavlja, da se v zadevnem primeru ni mogoče sklicevati na absolutno nezmožnost vračila pomoči.
- (235) Ker so bili zadevni ukrepi izvedeni v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe ter jih je treba šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč in ker vračilo ne bi bilo v nasprotju s splošnim načelom prava Unije, jih je treba vrniti, da se na trgu ponovno vzpostavijo razmere, kakršne so bile pred njihovo izvedbo. Obdobje, za katero je treba vrniti pomoč, traja od takrat, ko je upravičenec prvič pridobil prednost, tj. ko mu je bila pomoč dana na voljo, do datuma njenega dejanskega vračila, zneskom, ki jih je treba vrniti, pa bi bilo treba prišteti obresti do datuma dejanskega vračila. V zadevnem primeru je datum, ko je bila pomoč dana na voljo podjetju, za ukrep 1 datum plačila prispevka, za ukrepa 2 in 3 pa datum zagotovitve jamstva.

10. SKLEPNE UGOTOVITVE

- (236) Komisija ugotavlja, da je Italija nezakonito izvedla ukrep 1 – nepovratni prispevek v višini 265 milijonov EUR, ukrep 2 – jamstvo za kreditni izpostavljenosti v vrednosti 35 milijonov EUR do [...], pri katerem element pomoči znaša 0,14 milijona EUR, in ukrep 3 – še en nepovratni prispevek v višini 30 milijonov EUR, ki skupaj

⁽¹¹⁴⁾ Glej zadevo C-75/97, Kraljevina Belgija/Komisija Evropskih skupnosti, EU:C:1999:311, točki 64 in 65.

⁽¹¹⁵⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

⁽¹¹⁶⁾ Glej Sklep v zadevi SA.33001 (2011/N) – Danska – Del B – Sprememba danske likvidacijske sheme za kreditne institucije, uvodne izjave 43 do 49; Sklep v zadevi SA.34255 (2012/N) – Španija – Prestrukturiranje bank CAM in Banco CAM, uvodne izjave 76 do 87, ter Sklep v zadevi SA.37425 (2013/N) – Poljska – Shema za pravilno likvidacijo kreditnih zadrug, uvodne izjave 44 do 53.

znašajo 295,14 milijona EUR državne pomoči, dodeljene 7. julija 2014 v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Zato mora upravičenec, tj. Tercas vrniti nezakonito in nezdružljivo pomoč skupaj z obrestmi –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo je Italija 7. julija 2014 nezakonito in v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije dodelila Tercas z ukrepom 1 – nepovratnim prispevkom v višini 265 milijonov EUR, ukrepom 2 – jamstvom za kreditni izpostavljenosti v vrednosti 35 milijonov EUR do [...], pri katerem element pomoči znaša 0,14 milijona EUR, in ukrepom 3 – še enim nepovratnim prispevkom v višini 30 milijonov EUR, ki skupaj znašajo 295,14 milijona EUR, je nezdružljiva z notranjim trgov.

Člen 2

1. Upravičenec povrne Italiji pomoč iz člena 1.
2. Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti od datuma, ko so bili dani na voljo upravičencu, do datuma njihovega dejanskega vračila.
3. Obresti se v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽¹⁷⁾ in v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 271/2008 ⁽¹⁸⁾ o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 izračunajo z obrestnoobrestnim računom.

Člen 3

1. Vračilo pomoči iz člena 1 se izvede takoj in učinkovito.
2. Italija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 4

1. Italija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:
  - (a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga mora vrniti upravičenec;
  - (b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;
  - (c) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičenca zahtevalo vračilo pomoči.

⁽¹⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140 30.4.2004, str. 1).

⁽¹⁸⁾ Uredba Komisije (ES) št. 271/2008 z dne 30. januarja 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

2. Italija obvešča Komisijo o napredku glede sprejetih nacionalnih ukrepov za izvajanje tega sklepa, dokler se vračanje pomoči iz člena 1 ne konča. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Prav tako zagotovi podrobne informacije v zvezi z zneski pomoči in obrestmi vračila, ki jih je upravičenec že vrnil.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

V Bruslju, 23. decembra 2015

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije
